

Breaking the Silence:
Professionals of Hera Speak Out About Lesbian Battering.

Janelle Thompson

Spring Semester, 2009

The Netherlands: Sexuality and Gender Identity
Lisette Pouls, Project Advisor
Academic Director: Kevin Connors

Lafayette College
Psychology Major

Abstract

In a heterosexist world, the unique needs of homosexuals are often ignored. Lesbians in the area of intimate partner violence (IPV) are no different. Most organizations that work with IPV only provide services for heterosexual women. However, lesbian battering occurs at almost the same rate as in heterosexual relationships. Therefore, this study seeks to assess if service providers and the organizations that work with domestic abuse in the Netherlands are altering their structure (i.e. health programs, services, attitude) to incorporate lesbian battering and if those alterations carry over in practice to the shelters. Through personal interviews and a questionnaire this study assesses the openness in attitude and practice of one organization in particular, Hera. The discrepancy between a welcoming attitude towards Holebi clients and the actuality of what services Hera offers them, the need for extra training to work with Holebi clients, the clash of acceptance of Holebi clients between Hera employees and current clients, the results of the dissipation of Holebi employees within Hera, and suggestions for better marketing techniques are all explained.

Copyright permission

The author hereby grants SIT Study Abroad the permission to reproduce and transmit this ISP to the public in print or electronic format.

Signature:

Date:

Acknowledgements:

I would like to thank those individuals who agreed to assist me in this research process. To Hera for piloting this study and offering me the opportunity to come into your organization to complete this research. To my advisor and co-researcher, Lisette Pouls, for continually offering support and guidance, and helping translate from English to Dutch and vice versa. To all my interviewees and employees who completed the questionnaire, thank you. Without you, this study would not have been possible. Thank you to Yvette for helping me find this practicum which eventually turned into my ISP. Thanks to Kevin and Hannie for your support throughout the semester.

Table of Contents:

| | |
|---|----|
| Abstract | 2 |
| Acknowledgements | 3 |
| Introduction | 5 |
| Literature Review | 7 |
| Assumptions | 12 |
| Methodology | 13 |
| Discussion/Analysis | 16 |
| Background of Hera and Motives for Research..... | 17 |
| Discrepancy between Welcoming Attitudes and Available Services..... | 19 |
| Expressed Need for Extra Training with Holebi Clients and Current Lack Thereof..... | 22 |
| Differences in Acceptance of Holebi Clients between Hera Employees and Clients..... | 24 |
| The Dissipation of Holebi Employees within Hera, Thus Fewer Advocates for Holebi Clients...27 | |
| Better Marketing for a Better Hera?..... | 29 |
| Conclusion | 31 |
| References | 34 |
| Appendix | 36 |
| Interview Guides..... | 36 |
| Questionnaire..... | 42 |
| Questionnaire Results and Dutch Answers..... | 43 |

Introduction:

How do I even begin to write about this nightmare X. beat me up. X. beat me up. X. hit me in the face. Choked me. Pulled my hair. Twisted my wrists. Bruised my arms. And verbally abused me for 3 hours, 4 hours. Threatened to kick the shit out of me if I ever told her to leave my house again. If I told anyone. If I came back with reinforcements.*

* X refers to the speaker's girlfriend

Unfortunately, this woman's account of intimate partner violence (IPV), taken from her journal entry in Kerry Lobel's *Naming the Violence: Speaking Out Against Lesbian Battering* (1986, p. 115), is all too familiar within the lesbian community, but often times goes unnoticed or receives subpar treatment. In this paper, an intimate relationship is one in which the people involved have been sexually and emotionally intimate with each other. There are two main forms of IPV: common couple violence and patriarchal terrorism (Johnson, 1995). Common couple violence is less likely than patriarchal terrorism to escalate into life-threatening violence and focuses less on gender. It can involve both partners as perpetrators and victims, whereas patriarchal terrorism is usually one partner "motivated by a wish to exert general control over one's partner" (Todd and Lundy, 2006, p. 345). Lesbian battering by definition, mirrors the main concept in patriarchal terrorism: one partner's control over the other. Defined by Barbara Hart, lesbian battering is a "pattern of violent and coercive behaviors whereby a lesbian seeks to control the thoughts, beliefs or conduct of her intimate partner or to punish the intimate for resisting the perpetrator's control over her" (Lobel, 1986, p. 173). The control can be achieved through any form of abuse (i.e. physical, sexual, verbal, fiscal, etc.). As long as the perpetrator has created a sense of fear in her partner to a degree that she modifies her partner's behavior in the future to avoid the abuse, it is considered lesbian battering (Lobel, 1986).

Much of the research completed on the battered women's movement and lesbian battering comes out of the United States (US). Thus many of my statistics and historical facts are from the movement in the US, however, other countries have adopted similar techniques for

dealing with their own issues of IPV. Since the early 1970s until today, the battered women's movement in the US has made monumental strides for the protection of abused women in heterosexual relationships. Improvements are visible in the shelter networks that give the abused women a safe haven, as well as the creation of powerful state and national domestic violence coalitions that provide the women with other safety resources, such as helping to create federal laws that condemn spousal abuse (Leventhal and Lundy, 1999). However, what if a woman is in an abusive relationship with another woman? Does she receive the same support from the organizations that work with battered women as she would if she were in a relationship with a man? In today's society where same-sex couples are becoming more prevalent and their relationships are legally recognized in certain countries, it is important to study if they are provided the same resources as heterosexual couples who experience abuse. Further, there is little research completed on the topic of lesbian battering outside of the United States. Thus, this study will look at the attitudes and perceptions of it amongst service providers in the Netherlands. This is extremely significant because the Netherlands is one of the countries in the world that has legal marriage rights for gays and lesbians. If a country on the forefront of social rights has not looked into the issue, I ask what does that mean about same-sex abusive relationships in countries that are not as socially advanced? More specifically, my central research question is: how are service providers and the organizations that work with domestic abuse in the Netherlands altering their structure (i.e. health programs, services, attitude) to incorporate lesbian battering and do these alterations carry over in practice to the shelters?

My question holds incredible importance for many groups of people, not just victims of lesbian battering. The question and answers will also be useful for service providers and help organizations that are affiliated with the battered women's movement. The answers will,

hopefully, provide suggestions for ways that they can improve the quality and breadth of their programs in order to incorporate lesbians and their unique issues. Further, this research is important in a more general sense. The simple act of acknowledgement that lesbian relationships exist and encounter some of the same problems that some heterosexual relationships encounter will add an air of legitimacy around what is currently, in many places, a taboo relationship. Through this study, I not only hope to shed light on a type of relationship that has gone, for the most part, unnoticed, but I also hope to provide knowledge about the shelter network and the attitudes of the service providers who work in it. Hopefully this will provoke changes that will benefit the lesbian community through more accessible options for treatment and a greater acceptance of lesbians into the shelter network, if this form of recuperation is necessary.

Literary Review

Because of the intricate relationship between the battered women's movement and lesbian battering, it is imperative that any research or literary analysis centered on the former be discussed before delving into the research completed on the latter. During its 30-year history, the battered women's movement has received a plethora of attention in academic literature. Most literature on the movement notes its birth out of the feminist movement, but within the feminist movement the explanations for abuse vary based on where or with whom the researcher thinks the cause lies. At the most basic level a feminist believes a woman has the right to autonomy, suggesting equality between sexes (Schechter, 1982). Initially, a macro-structural perspective of the battered women's movement was adopted and founded around a culture of domination which can be seen in "male supremacy, a patriarchal social system, and inadequate legal protection" (Hammons, 2004, p. 275). Feminists who entered the movement from a

women's rights perspective often believed that the only way to end the culture of domination would be to change the existing social system. The idea that abuse was a structural or systemic problem was supported by radical feminists who framed the issue of battering as a result of patriarchy, evident in the structurally maintained "division of labor and power between men and women" (Schechter, 1982, p. 45). Over the years, the battered women's movement in the US continued to expand and needed money from the state and local agencies, consequently, there was shift away from blaming systems and political structure to a more "social-psychological discourse" (Hammons 2004, p. 275) which focused on relationships and therapeutic solutions to abuse.

Through her research and analysis of the previously mentioned framing of abuse, Janice Ristock (2002) argues that it is wrong because all the models used by the battered women's movement were monolithic. According to her, monolithic models (i.e. Mutual abuse, power and control, effects of patriarchy) are inaccurate because "there is no simple pattern of *x* or *y*" (2002, p. *xi*) with abuse. Instead, she asserts that "we need a much more adaptive, context-sensitive analysis to figure out what is going on" (2002, p.*xi*). Context-sensitive analysis is absent from previous research completed by the battered women's movement, which focuses primarily on patriarchal terrorism in heterosexual couples. According to research completed by Ann Russo, lesbian battering is "ignored, minimized, or marginalized" by the battered women's movement which "primarily used the heterosexual lens of gender inequality and male dominance to understand and respond to violence against women" (Leventhal and Lundy, 1999, 83). In addition to the view that gender inequality and male dominance are the primary reasons for abuse, the battered women's movement also believes in a lesbian utopia. The utopia is based on the idea that women are innately nonviolent; implying that a lesbian relationship is the ideal

model of happy, satisfying lives free of abuse (Hassouneh and Glass, 2008; Schechter, 1982). However, new research on lesbian couples debunks this myth by exposing the IPV in lesbian couples which is very similar to the abuse witnessed in heterosexual couples.

Research and literature on IPV in lesbian couples focuses on the understanding that women can be violent and how this acknowledgement skews the traditional picture of abuse painted by feminist theorists in the battered women's movement. In an anthology edited by Alaggia and Vine (2006), Sarah Todd and Colleen Lundy assert that "acknowledging that women can and do commit violence" has disrupted the "feminist binary thinking of batterer/victim and good violence (defensive)/ bad violence (aggressive)" (345). Pam Elliot (1996) completed a study and found, firstly, that 73% of 169 lesbians that she surveyed reported some form of abuse in a lesbian relationship, and secondly, that it occurred at the same level of heterosexual abuse, followed the same cycle, and the same types of abuse were present: physical, emotional, verbal, and sexual. However, there is a discussion amongst academics about how the methods of power and control used in IPV differ in straight and lesbian couples. Researchers have found that a common power difference in lesbian couples when compared to heterosexual couples is the threat of having their sexual orientation revealed to family, friends, co-workers, etc. in an attempt for the perpetrator to gain greater control over the abused (Leventhal and Lundy, 1999; Gillis and Diamond, 2006). This act has been coined as homophobic control and a study completed in the Netherlands found that it is not as present in homosexual relationships in the Netherlands as it is in the US (Kers, 2005).

Most research that has been completed on the issue of lesbian battering gathers personal accounts from all parties involved in the battering incident (i.e. abuser, victim, friends, family, occasionally service providers) and some quantitative data along the way. For example, research

by Kerry Lobel (1986) documents the stories of the victims of lesbian battering and also touches upon how some existing battered women's shelters feel about accepting lesbian battering into their structure. Lori Girshick (2002) published a study that adds the work of Lobel (1986) in that Girshick documents the specific stories of lesbians who have been sexually abused in their relationship. As she puts it, "I look at what happened and what they called what happened to them, how they responded, and whether they received any help to cope with the emotional impact of their abuse" (2002, 7). Most concrete quantitative data and research comes from a study completed in the US by Clair M. Renzetti (1992) who found that 65% of her participants were in an abusive lesbian relationship for one to five year, 21% were involved for less than a year, and 14% remained in an abusive relationship for more than five years. Renzetti (1996) also organized a later study that assessed the domestic violence resources available for/sensitive to battered lesbians. The findings were that only 9.7% of the service providers reported outreach efforts specifically targeting lesbian victims and this revealed a huge disparity between what was being promoted through official policy and the reality of the services provided.

Despite the studies completed by Renzetti there is little research about service providers, their perceptions of lesbian battering, and how they accommodate this unique type of abuse into their services. There is one case study I have found that documents a therapist's approach to counseling a lesbian battering couple. In her case study, Elaine Leeder (1988) discusses the approaches she used to deal with situational battering, chronic battering, and emotional or psychological battering. She posits that for situational abuse the therapist's responsibility is to teach effective communication techniques and give the victim the opportunity to confront her abuser in an open environment. Her study also states that treatment for chronic abuse takes longer and counseling for the victim and the batterer should be done in separate sessions. Lastly,

she found that emotional or psychological abuse is best treated when the victim and batterer can individuate from each other. Overall, previous research has gathered first hand accounts of lesbian battering and has merely posited, with little proof of action to back up these claims, that the current shelter networks and services are not meeting the needs the aforementioned women.

There has been very little research completed on lesbian battering in the Netherlands. A study completed by a Dutch research agency in 1997, *Domestic Violence: A National Study of Nature, Size, and Effects of Domestic Violence in the Netherlands*, did not specifically ask about IPV in same-sex relationships, but it did use neutral terminology by calling the violence (ex)-*partner* violence. Thus, the study did receive some feed back from same-sex couples and it found that violence is prevalent in both heterosexual and homosexual relationships. Susanne Kers (2005) completed another study in Holland in which she specifically addresses domestic violence in same-sex couples. The study states that “approximately one in four or five gay men and lesbian women experience physical violence in their relationships” and acknowledges that IPV in same-sex couples occurs as frequently as IPV in heterosexual couples (2005, p.1). Kers (2005) also explains that there are more similarities than differences when it comes to IPV in heterosexual and homosexual relationships, but that there are distinct differences (i.e. increased use of sexual violence and greater equality in partners which often leads to a stronger bond) that may suggest a unique approach is necessary for the people involved in same-sex IPV. One last key finding from her study which is directly applicable to my research question is the finding that lesbians who experienced IPV found the subject too taboo to speak openly and they reported that none of the counselors asked them if violence was problem in the relationship and that they “did not respond to the couples signals of domestic violence” (Kers, 2005, p. 8). Kers (2005) also explains that there are no shelters for victims of same-sex IPV.

My research will focus on a specific section of the shelter network in the Netherlands, Gelderland, to investigate if there is anything being done to make shelters and programs more open to lesbian clients. Specifically, I speak to professionals about their attitudes on same-sex partner abuse, mostly lesbian battering, and question how or if they have incorporated lesbians into their organization. In addition, lesbian battering was a booming topic in the mid-1980s until the mid-1990s and since then little literature and research has been centered on the issue. Therefore, my research is adding a current account of the shelter system and will act as an assessment of the implementation of previous suggestions from the research completed in the 80s and 90s.

Assumptions:

Because my assumptions about domestic violence and its position in the Netherlands potentially have the ability to alter the research and outcomes of this study it is vital that I recognize and mention them. I found it necessary to remind myself that I could not compare the US' and the Netherlands' history and handling of IPV, even if they do have some similarities. I also had to identify some stereotypes that I held about Dutch society, in order to keep personal biases out of the process.

Throughout my research I had to remind myself that the US and the Netherlands handle domestic violence differently. In the US it is the battered women's movement that has come to the forefront in the fight against domestic violence, whereas in the Netherlands there is not what would be considered a battered women's movement. Instead, in the Netherlands the focus is on domestic violence, not on women in particular. Thus, individual organizations work to stop domestic violence separately, not in a movement (Pouls). I also assumed that there would have

been the same amount of research completed on domestic violence in the Netherlands as there is in the US. However, this is not the case. In the US research began in the 1970s whereas in the Netherlands it began in the late 1990s and is just now beginning to research same-sex IPV.

Coming into this project I also struggled with stereotypes about the Dutch culture which added to my assumptions. For example, I had the idea that the Dutch people were all very tolerant of different sexualities which led to a misconception about the openness of services that I would find in my research. I also thought that due to legalized gay marriage in the Netherlands there would be adequate resources available if these relationships ever turned violent. Regrettably, after analyzing my results I see that my assumption is invalid.

Methodology:

Most previous research that has examined lesbian battering has focused mainly on the personal accounts of abuse from the victim or batterer (Girshick 2002; Leventhal and Lundy 1999; Lobel 1986; Renzetti 1992). Thus, the primary methods that have been used are interviews or life stories. Little research has been conducted on the attitudes of service providers, specifically those who are connected to shelters, towards lesbian battering. For this study, I worked in accordance with Hera, a Dutch organization that provides education, help and shelter for victims of domestic violence and forced abuse. The organization's goal in this study was to assess if members of the "Holebi" (homosexual, lesbian, and bisexual) community utilized their services (i.e. shelter and non-residential programs). Further, Hera wanted to know if its social workers knew how to handle the specific issues of the Holebi clients. As this was my research interest as well, I combined forces with Hera. Because this study is examining how Hera in particular approaches same-sex IPV, and because the findings will be used for Hera in

the future, all of my contacts are from within the organization. My advisor, Lisette Pouls (an employee of Hera), was very helpful in discussing ideas, contacting other employees within Hera and scheduling interviews.

Overall, there was a positive response from employees toward the study. I think that planning interviews through Pouls helped to create an openness and willingness among the other employees. In the end I interviewed five Hera employees: two social workers, two central intake personnel (decide what services client needs), and a leader of team managers. It was important to interview people from a range of professions because we wanted to create a representative sample of Hera employees and assess how people in different professions felt about Hera's openness to Holebi clients. Also, Hera has many different shelter/office locations and each shelter/office may run slightly different than another. In an attempt to assess how each location dealt with Holebi clients we tried to interview a person from each location. In the end, we interviewed people from 3 of the 5 locations and the locations that were not represented in the interviews were represented in the questionnaire. Each interview was about an hour in length and each was held at Hera's central bureau. Although interviewees were given different questions, the interview guides were similar in both breadth and depth (See Appendix A).

The questionnaire was created by Pouls and myself to assess the openness of Hera's services to Holebi clients (See Appendix B). The questionnaire was distributed via e-mail to approximately 120 employees and after a span of two weeks 33 questionnaires were returned. I used a questionnaire because there are many employees in Hera and a questionnaire is the most time efficient and standardized way to assess their opinions and attitudes. I chose to use the *combination* of a questionnaire and interviews because together they provide empirical data supported by individual detailed responses. The fact that only 33 of the 120 employees answered

the survey is a limitation in this study, but it is still a big enough sample to generate some useful findings. Another limitation of this study is that it is a convenience sample. This has the potential to create bias in the answers because the contacts come from the same over-arching organization. This means that the research participants may hold many of the same attitudes and be a more homogeneous sample than if I was interviewing people from a plethora of organizations. I will consider this bias carefully, acknowledge that it may skew my results, and suggest that researchers who are living in Holland and have more time should use the same survey and interview technique with multiple organizations. Lastly, because I was working in combination with Hera which wanted to assess how open their organization was to not just lesbian clients, but also homosexual and bisexual clients I needed to make the questions in the interviews and questionnaire broader than if I was just assessing services for lesbians. This takes away from the depth of knowledge I was hoping to gain specifically on lesbian battering. Thus, I would suggest that a future study look solely at this issue. However, because Hera works primarily with women, both in the shelter and in non-residential programs, it can be inferred that the most relevant group out of the Holebi combination would be lesbian women and bisexual women. Further, according to responses in interviews and on the questionnaire, most respondents discussed lesbians and lesbian battering.

While completing the interviews and analysis section of this study it was important that I had an understanding of my own social identities and the social identities of those I was interviewing because these identities could affect the answers I received in the interviews. In the interviews I presented myself as a straight, female, English speaking student from the US. The presumed identity of the research participants will be female Dutch professionals. I understand that my social identities can affect my reactions and the way people react to me. Because my

interviewees may have observed my social identities in a different way than I see myself, it could have affected how they framed their answers to my questions. Further, the interviewees may have found my identity of an English speaker nerve-racking since English is not their first language and this may have limited their answers to questions. To combat this, every time there was confusion with a word I would have the interviewee say what they meant in Dutch and look at the English translation after the interview. This ensured that I understood exactly what they meant instead of providing them with a word that did not fit precisely. Overall, I was open minded and professional while completing my research and I think that this helped the interviewees answer honestly and openly. I also carried this open mindedness and professionalism over to analyzing the results which I think helped me to remain unbiased.

Discussion/Analysis:

Because this study is an in-depth view of one organization that works with domestic violence it is imperative that the reader first understand some background on Hera and how the findings from this specific institution shed light on the overall question: how are service providers and the organizations that work with domestic abuse in the Netherlands changing their structure to incorporate lesbian battering and are these alterations carried over, in practice, to the shelters? Once this background information has been established it will be possible to analyze the results of the questionnaire and interviews. Five main findings, based on the answers on the questionnaires and the interviews, will be the basis of this analysis.

- 1) The discrepancy between Hera's welcoming attitude about openness towards Holebi clients and the actuality of what services Hera offers them;

- 2) The expressed need for extra training to work with Holebi clients and the current absence of this training in Hera;
- 3) The differences in acceptance of Holebi clients from Hera employees and the rejection, in general, of Holebi clients by Hera's existing clients;
- 4) The dissipation of Holebi employees within Hera resulting in fewer advocates for Holebi clients;
- 5) The suggestions of Hera employees for attracting the attention of the Holebi community mainly focus around better marketing.

Background of Hera and Motives for Research

Hera is currently an organization that provides information, help, and shelter for domestic violence and forced abuse for, primarily, Gelderland (region in central Holland). However, before Hera became an independent organization it was one of several organizations that eventually fused together to become one large organization in order to get more monetary funding. Before this fusion Hera had two types of organizations. The first was called “Blijf van mijn lijfhuis” (Stay from my body house) which rose out of the second feminist revolution in the 1970s when women wanted to address domestic violence (between a man and a woman) as a public matter and the second was a home where women who became pregnant out of wedlock could go to deliver their babies (Koppel¹). Later when pregnancy outside of marriage became more accepted the latter homes were turned into shelters for women suffering from IPV. As can be seen from this brief look at Hera's history, the organization, since it began, has been concerned for and caring for women who have been abused by their partners.

¹ Name has been changed to preserve confidentiality.

When looking at Hera today, little has changed, in fact, their organization has grown and become more progressive in the way they handle IPV. An example of this is that they have changed their slogan from “for women and children” to now incorporate *people* and children. Using this neutral terminology in their slogan and throughout their brochures, creates, in theory, an opening for all people to use their services, regardless of their gender. However, Hera’s old slogan that said it is open to all women and children is still how most of Holland views Hera. Added to this, there also seems to be a subtle undertone to the word “women” that conveys that the sexual orientation of the women who use the shelter is straight. For example, in an interview Rose Bossard², Hera employee, stated that “Hera for Holland is thought of as a shelter for women...So, I think lesbians and gays don’t think about Hera.” Lesbians usually identify as women as well, thus why would they not utilize Hera’s services, unless there is an unspoken knowledge that the word “women”, in this sense, also aligns itself with a heterosexual orientation? Hera, as an organization, has not assigned this sexual orientation to women, but the world, as a whole, looks out of heterosexist lenses (Gertie Koppel). Therefore, it is understandable why most of Hera’s services have historically catered to a heterosexual clientele.

As mentioned before, Hera does use neutral terminology in its brochures and pamphlets, referring to people instead of women and partners, instead of husbands or wives. For example, an excerpt from Hera’s mission statement states, “Hera helps *people* affected by domestic violence and forced abuse” and offers “help in the form of counseling to both *partners*” (Hera brochure). Using these open terms is a step in the right direction, as long as the underlying meaning is that truly everyone, gay or straight, is welcomed. The social demographic of clientele from the shelters and in the programs let the Hera administrators know that Hera may not be as open as its mission statement implied. Because of this, Hera decided that a study to

² Name has been changed to preserve confidentiality.

assess the openness of Hera's services to the Holebi population should commence. Further, Hera wanted to evaluate its social workers to assure they knew how to handle the issues of Holebi clients. Hera's goal is to make their programs and resources open to Holebi people and this study is a step in the right direction. Hopefully, Hera's actions will be witnessed by other organizations within the Federation of Shelters in the Netherlands and inspire action on their part to look within their organizations as well.

Discrepancy between Welcoming Attitudes and Available Services

On the questionnaire there was a question that asked, "Do you feel that Holebi people are welcomed as clients of Hera?" Overwhelmingly, the answer was "yes"³. For many people they even included explanations such as, "Of course" or "Naturally" with their answer. This was an encouraging finding. However, upon further analysis it became clear that there was a large discrepancy between employees' perceptions of Hera's welcoming attitude towards Holebi clients and their perceptions of the adequacy of Hera's services and resources for Holebi clients⁴. The differences in attitude were also clear when employees were questioned about their confidence that their fellow colleagues would know how to appropriately advise Holebi clients⁵. Although ostensibly Hera seems very open and welcoming to Holebi clients, in reality it does not offer many programs or resources for them, according to employees' responses. Sanne

³ 24 out of 33 respondents replied yes.

⁴ Only 3 out of 33 respondents replied yes when asked, "Do you feel that Hera provides adequate written resources for the Holebi population? (i.e. brochures specifically addressing same-sex partner abuse, web links, etc)" and 3 out of 33 respondents replied yes when asked, "Do you feel that Hera's programs (i.e. shelter, information sessions, etc.) adequately answer the questions of the Holebi population?"

⁵ Only 7 out of 33 respondents replied yes when asked, "Do you feel confident that your colleagues know what to do and/or have information about appropriate resources when they must advise a member of the Holebi population?"

Devenpeck⁶ goes as far as to say, “If I were to fall in love with a woman and she were to be aggressive to me, I don’t think I would like to go to a ‘Blijf van mijn lijfhuis.’”

A theory that helps to explain this contradiction is from Roslyn Wright (2000). Her theory addresses the five different attitudes toward homosexuality. These attitudes are along a continuum from least to most welcoming to homosexuality. The first attitude is homophobia, which is characterized by: a negative attitude and open hatred toward homosexuals, disgust of homosexuality, and opposition to equal rights for homosexuals. The second attitude is tolerance. Wright (2000) proposes that in this phase homosexuality is viewed in a more positive light but it is still not viewed with as much importance as heterosexuality. Heterosexism, the third phase, does not hold homosexuality in a negative light, but it does not acknowledge it at all. Overall, this phase can be characterized by ignorance. The fourth stage along the continuum is acceptance which accepts homosexuality openly and consciously and views heterosexuals and homosexuals as equal and denies any difference between the two. This denial, in turn, denies the minority status and the discrimination homosexuality holds while dismissing heterosexual privilege. The fifth, and final stage, is appreciation and support in which there is an appreciation for sexual diversity in society, an acknowledgement and respect of differences between heterosexual and homosexual, and an encouragement of acceptance of the latter (Wright, 2000).

One explanation for the contradiction between the openness in attitude of Hera towards Holebi clients and the limited services that it provides for them in reality, is that Hera is open-minded and accepting of Holebi’s, according to Wright’s phases (2000), in theory, but it takes a more heterosexist view on domestic violence in practice. For example, answers on the questionnaire about the if Hera’s programs adequately answer the questions of the Holebi population were statements such as, “I don’t know which questions the Holebi group has” and

⁶ Name has been changed to preserve confidentiality.

“We almost never speak about it. We do not know how we think, look upon it, and what prejudices we have.” Further, in the interviews there was also mention of ignorance when it comes to Holebi clients. For example, when asked why she thought lesbian women were not coming to the shelters, Eva Barculo⁷ responded, “The fact that domestic violence is also represented in gay and lesbian relationships is not so much known. It’s very underestimated, so there is not much information about that. There is not much attention for that.” In addition to Barculo’s statement, Koppel posited, “I don’t know of professionals that think that maybe the clients who come in may not be heterosexual.” These statements capture the quintessential state of ignorance of the needs of homosexuals, which characterizes Wright’s phase of heterosexism.

Fortunately, even though many employees expressed a lack of knowledge, they almost always expressed a desire to learn about the needs of the Holebi population that has experienced IPV. Barculo, for example, asserted,

I think that we need to know and acknowledge if indeed there are so many differences and what are the differences, and how do we deal with it different, and what can we offer specifically? Like tools in order to break the cycle of violence. By the time clients leave us we’ve built some bridges with them in order to get in contact again with their network. We’ve given them information for where they can get help for after they leave the shelter and we need to know what else we can give this particular group as an extra tool. Maybe there are no extra tools, but maybe we don’t see the extra tools. So, we need to be educated as well.

Because an organization is a reflection of its employees, this desire to understand the differences between heterosexual people and Holebi people with IPV experience amongst Hera’s employees shows that Hera is beginning to move forward in the phases of Wright’s continuum. It is also promising for Hera that there are employees within the organization that have some knowledge about same-sex domestic abuse and are willing to share it with others. Koppel shares what she tells co-workers: “Sometimes people say to me that they don’t accept that when you are a lesbian

⁷ Name has been changed to preserve confidentiality.

you have an extra problem when there is violence in the relationship. So, that is something I have to tell to them. I say no. Think what about these women coming out...they have to fight to have relationships and maybe they are in this moment still in the fight that the people around them accept them.” Knowledge coming from people in Hera, combined with the employees’ desire to learn is promising for Hera’s future in dealing with Holebi clients. Hopefully, the acknowledgement that Holebi clients have unique issues if they are in an abusive relationship will lead to more programs specifically addressing their needs. If these programs are implemented in the future, Hera will have reached Wright’s last phase along the continuum, appreciation and support.

Expressed Need for Extra Training with Holebi Clients and Current Lack Thereof

Although academic research has shown there are extra needs for victims of same-sex IPV (Kers, 2005), it is still a little known fact in organizations that work with domestic violence. Some issues specific to people who have experience with same-sex partner abuse are homophobic control, added pressure of coming out, etc. However, because these issues are not yet known by many organizations, there is rarely an opportunity for employees to obtain the necessary training to handle these unique concerns. The absence of expertise and need for extra training is also reflected in Hera.

When asked, “Do you have experience working with Holebi clients,” the majority of employees said no⁸, but of the 10 that said yes, the majority of them⁹ also answered that extra training is necessary to work with a client of the Holebi population. Those that answered yes to extra training also answered affirmatively when asked if working with a member of the Holebi

⁸ 22 out of 33 respondents said no.

⁹ 8 out of 10.

population differs from working with hetero clients. One respondent expressed the need for extra training and differences between the two clientele when he/she said, “I found it difficult to find appropriate assistance. The assistance is not aimed at Holebi clients. There are no peer groups. The women I would refer to ‘determine your own future,’ but the men cannot be ignored... violence is more taboo and thus difficult to discuss [amongst Holebis]. Clients speak less easily than heterosexual clients.” This raises the point that, perhaps, lesbian and bisexual women who have suffered abuse are more easily accepted into Hera’s program than gay men in the same circumstances simply because they are women, the target gender of Hera, despite the slogan and mission statement changes. However, the previous respondent’s words only propose one option for lesbian/bisexual clients when there are multiple options for heterosexual clients. This suggests that extra training is still needed to adequately assist a Holebi client. A further example comes from Bossard who addresses the difficulties and differences she encountered when working with a Holebi client. She says, “I think for me it is different because to talk about the violence with these people is more difficult than with man and women relations. They are more ashamed of it and more afraid.” In both respondents’ accounts there is an agreement that violence within Holebi relationships is more difficult to talk about, on the part of the abused party and the party providing services, than violence in heterosexual relationships.

As part of this study, the employees who expressed the need for extra training when working with Holebi clients were asked if Hera provides them with this training. All of the respondents answered was “no”. Several reasons were suggested as to why Hera has not offered a training to work with Holebi clients. One respondent’s answer addresses the dearth of programs for Holebi clients by tying it to a greater societal issue by saying, “What I read from the literature is that people are not so quick to think about general violence in these

relationships...Because there are often many preconceptions about gay and lesbian relationships, it may be more difficult for the audience to accept that there is violence.” Because Hera is an organization that is influenced by the demands of the society, which are currently heterosexual in orientation, it is understandable that they would not offer a specific training to discuss same-sex IPV. Fortunately, there is, once again, the strong desire amongst employees to learn and have training about same-sex IPV. Employees have even made suggestions for Hera about what would be helpful for them in the content of the training. Koppel addresses how to tackle the ever-present heterosexism in society by proposing that Hera must “accept that there is a diversity and then they can also accept that you have to look to your client to see what is special in the situation and not always hold the heterosexual view.” Changing the heterosexual view of all employees and greater society is something that could take decades to complete, thus more specific, practical suggestions such as Devenpeck’s are helpful as well. She explains:

It would be very interesting to learn the different type of roles. We already learn about the men and the characters of the different men and the relationship between man and woman, but now you have two women. You’re got two same sexes. What kind of roles do they have? I mean, it’s typical one is the woman and one is the man; that’s what everyone thinks. ‘You’ve got the pants on and you do this’, but it doesn’t have to be. So, that would be kind of interesting to learn a bit about dynamics of the characters and relationship.

Comments such as Devenpeck’s, supported by the results that extra training is necessary for working with same-sex domestic violence, indicate that the interest is there to learn. Hera must now decide if it wants to take a step forward and discuss training for employees to work with Holebi clients. Because Hera prides itself on diversity and inclusion of all groups of people, regardless of background or orientation, it needs to acknowledge sexual diversity, which, according to the responses from employees, is not currently being represented in their client population. Future research should be done on the actual needs of the Holebi population that

experiences IPV, by speaking to them directly, in order to better assess the most beneficial training for Hera employees.

Differences in Acceptance of Holebi Clients between Hera Employees and Clients

As was seen early, there is an overwhelming acceptance, in attitude, of Holebi clients by Hera employees. Unfortunately, this attitude is not shared by the Hera's existing client pool, specifically the women in the shelters. The reason for this difference, according to Hera employees, is the fact that many clients come from a different culture or religion than the employees and the clients' cultures and religions do not see homosexual relationships in a positive light. Employees have proposed that perhaps this outright skepticism and dislike for homosexuals is one reason that Hera does not receive many lesbians into the shelters.

Fortunately, Hera personnel also suggest actions to take when working with hesitant clients if the issue of homosexuality presents itself.

Because Hera is a very open and diverse organization, they have women in their shelters that come from many different cultural backgrounds. Some of the cultures do not accept, and often condemn, homosexuality. Devenpeck, a social worker in the shelters, explains, "we work with at least 60-70% Muslim women and it's not accepted in their culture...it doesn't exist, it's weird, it's sick." As one can imagine, a lesbian coming into a shelter, aware of these attitudes surrounding her, would be hesitant to share her sexuality and situation with the other women in the shelter. Employees support this assertion with statements such as, "In the shelter it was always a topic that the client consider whether they themselves could be honest in the group about her relationship with a woman...She always thinks what she can or cannot tell about her relationship and the violence, for fear that they would preach" and "the client I have coached in

the group did not tell that she was mistreated by her girlfriend for fear of reactions by co-clients” (questionnaire response). This suggests that the attitude of clients in the shelter is a severe deterrent for lesbians to be open about their experiences while in the shelter, and further, the attitudes may serve as a deterrent for lesbian women to come to the shelter to seek help in the first place. In order to obtain a complete explanation, a future study should assess what lesbians who have sought help for IPV think about co-clients attitudes.

Although it is the negative attitudes of clients that seems to prevent lesbians from feeling welcome, it is ultimately the responsibility of the social worker to help facilitate discuss and create a safe space for the lesbian to share her experience without fear of a verbal attack. Fortunately, the social workers that I spoke to were aware of this responsibility. For example, Devenpeck describes, “I start by myself. I can give the women who are with us the idea that it’s [homosexuality] not bad. It’s my vision, my view. I’m not saying it’s good, but I bring it over to them and that’s what I can do in the hopes that they will think about it and go ‘Oh, ok. I never thought about it that way’.” Barculo expands on Devenpeck’s point that the responsibility lies with the social workers by saying:

I think it is how we carry out our vision in our papers and in our way of introducing the women to our shelter, what the rules are, what the social skills are we expect them to deal with, like they have to deal with different cultures and religions they would have to deal with this as well...If the whole issue was more known and out of the closet and this is what the shelter would stand for, then the women that would come in would have to adjust to that. Now we don’t carry that out so much and that doesn’t really provide the soil for good integration.

In Barculo’s statement, it is evident again that Hera is welcoming to diverse cultures and religions, but not to non-hetero sexualities. Sexual diversity needs to be addressed if Hera wants lesbians to utilize their shelters and other resources. One way to introduce the topic of sexual diversity is through information, perhaps a “group theme about violence ... then in your little

talk mention about homos and lesbians...to make it open, to break the taboo, to break it open” (Devenpeck).

What these findings and responses indicate is that social workers and Hera, as a whole, need to view same-sex domestic violence as their own issue, not the issue of those who have experienced the abuse. The lesbians coming to the shelter already have unique problems, thus it is up to the social workers and staff to make the recovery process as easy and smooth as possible for these women. This includes having the abilities to facilitate a conversation amongst other women in the shelter who may not understand, or approve of, the lesbians relationship, and stressing the positivity of the concept of sexual diversity.

The Dissipation of Holebi Employees within Hera, Thus Fewer Advocates for Holebi Clients

It is often the case that there is power in numbers. This concept supports the absence of Holebi clients in Hera’s programs and written resources. A theme running through the questionnaires and interview was that in the past Hera had a sizeable number of Holebi employees (mainly lesbian because Hera has primarily women employees) but over the years this number has been dissipating. This slow decline of Holebi employees has been cited as one of the reasons why Hera does not seriously address the issues and needs of Holebi clients. An intriguing finding is that the number of Holebi employees may not have declined as greatly as thought. Instead, Holebi clients that work for Hera now are perhaps not as vocal about their sexual orientation. Whatever the case may be, it is evident that most employees want Holebi co-workers to take a stance and “come back out of the closet” (Koppel).

When Hera began as “Blijf van mijn lijfhuizen” in the 1970s many of the founders were lesbian women. Today, they continue to be more prominent in Hera than in other organizations

of the same caliber (Koppel). However, according to employees' responses there is less vocalization on their part or they are leaving Hera altogether. For example, Devenpeck states, "There are a lot of lesbian people that work in Hera. At least when I started in Nijmegen [2001] there were at least 4 or 5. Now there is one and she is leaving today." As lesbians who are open about their sexuality depart from Hera others begin to question how vocal they want or can be. An anonymous response on the questionnaire states, "It seems that homosexuality is not taboo anymore, it seems as if we can be free about it. But I surprise myself because I have become more cautious in telling about my life with a woman. That is a point to discuss. How can this happen? How do we deal with this in the organization? Or is this my individual problem?" If lesbian employees of Hera are questioning how open they themselves can be about their sexuality, it must then be asked how lesbian clients can feel comfortable about sharing their sexuality in Hera.

There are a couple of reasons that Hera employees have cited as to why they feel it is not safe to reveal their sexual preference at work. The first is the cultural and religious background of other employees. For example, an anonymous respondent on the questionnaire explained that he/she had "experienced colleagues that had problems with each other talking about a lesbian relationship of another colleague. Here faith played a major role." Although in this example the women with the lesbian relationship would have had to admit her relationship in order for her colleagues to talk about it, the fact that at least one of her colleagues was criticizing it may be enough to influence other lesbian or gay co-workers to keep their sexual preferences private. Another reason some employees feel hesitant to admit their same-sex relationships at work is because of the cultural and religious background of the clients. One employee, for instance, admits, "It seems tricky if you as a social worker within Hera are a Holebi. There are very

regular customers who do not understand or know little about and therefore reject it. There are many clients who ask questions like: "are you married" or "do you have a relationship" (questionnaire). If employees, people the clients are supposed to trust and respect, are worried about concealing their sexual identity because it might not be accepted by clients, then one can imagine that a lesbian client coming into the shelter is going to feel the need to conceal even more.

At this time no concrete conclusions can be drawn about why the voices of Holebi employees of Hera are lessening. However, as discussed above, the differing cultural and religious backgrounds of Hera employees and clients may play a role. The enormity of this role needs more investigation and can be looked at in future studies. There are current employees who are proponents of being open about one's sexual orientation. For example, a questionnaire respondent asserts, "I think that there could be from the employees of Hera a greater transparency / clarity of their orientation (a better world begins with you)." Adding to the hopeful attitude of employees, Koppel advises her fellow colleagues to "be open and not afraid and let yourself be seen. Please don't hide yourself." These words of advice imply that there is hope and desire within the colleagues of Hera that Holebi employees will once again be as vocal as they were at Hera's onset and that this vocalization will create a strong advocacy for the unique needs of Holebi clients.

Better Marketing for a Better Hera?

Many suggestions were made by employees in the responses on the questionnaire and throughout the interviews as to what Hera could do to move forward in making the organization more "Holebi-friendly." However, one suggestion was overwhelming and it stemmed from the

dissatisfaction of written and media resources (brochures, web-site, pamphlets, etc.) for Holebi clients¹⁰. Employees suggested that Hera needed to utilize better marketing techniques in order to appeal to and attract the attention of Holebi clients.

Hera has done almost everything it can to ensure that its brochures and website use neutral terminology when it comes to sexuality and gender (i.e. “partner” is used). However, upon closer evaluation the written materials still portray a heterosexual view of domestic violence. For example, Hera discusses helping every member in the “family” cope with the abuse and the brochure mentions programs for children. “Family” and children are two concepts very much associated with heterosexual relationships. The next step according to Barculo is to “Break the silence. It needs to be mentioned. It needs to be given words too. Just like honor related violence is mentioned and non-Dutch citizens are mentioned by name...and they are being addressed as a minority and just as welcomed. Why not another group that is not represented as fully as heterosexual relationships?” A concept cannot be marketed if it cannot be named. Thus, actually adding the words “same-sex partner abuse” in a brochure is, in itself, a very big step, because that tells Holebi people that Hera will work with them and is a tangible representation that they are welcomed clients. Perhaps one of the reasons that Holebi clients have not flocked to Hera in the past is because same-sex IPV has not been named or has not been marketed enough.

After changing and updating the brochures in the process of naming the problem, the next step is “advertising and bringing it out there on the internet...and get into the news or TV” (Devenpeck). This advertising will hopefully catch the attention of Holebi members that have experienced IPV and elicit a response from them. Because Hera does not have a long and

¹⁰ 25 out of 33 respondents answered no when asked, “Do you feel that Hera provides adequate written resources for the Holebi population? (i.e. brochures specifically addressing same-sex partner abuse, web links, etc.)”

vibrant history of working with Holebi clients, it would also be useful for the organization to study and analyze the needs of this target population. Understanding the needs of the Holebi population will help Hera improve their marketing techniques because it will know what Holebi clients look for in resources when recovering from IPV. Barculo suggests the way to reach the target group is by “involving the groups that work with gays and lesbians in different areas. Therefore, making it more attractive for gays and lesbians to find us and to see what we can do for them.” Hera has the desire to begin marketing to the Holebi population and employees have suggestions of how Hera should move forward. It is already progressive in the neutrality of its brochure terminology, but more can be done to achieve sexual diversity within Hera’s clientele. For example, give same-sex IPV a name in existing brochures and advertise that brochure. If there is positive feedback this may imply that same-sex IPV deserves its own, more detailed brochure and eventually, extra attention from Hera employees in the way of trainings and programs.

Conclusion

My central research question asks, how are service providers and the organizations that work with domestic abuse in the Netherlands altering their structure (i.e. health programs, services, attitude) to incorporate lesbian battering and do these alterations carry over in practice to the shelters? The answer to this question is not clear cut. Because I worked with only one organization in the Netherlands that deals with domestic violence, I cannot give a generalized view of all organizations. However, I can report on Hera and suggest further areas of study for it and other domestic violence organizations that seek to move forward in their work with Holebi clients.

After analyzing the results from this study, it appears that Hera is in the process of slowly altering its structure to incorporate lesbian battering, as well as other types of same-sex IPV (gay men and bisexual women). The first, and most general, sign that Hera is moving forward can be witnessed in the sheer implementation of a study of this nature. The fact that Hera even has lesbian battering on its radar is progressive and promising. The second sign is that Hera employees express an eagerness to learn about the unique issues that surround same-sex IPV. By increasing discussion and gaining knowledge about the issue employees will be better equipped to treat Holebi clients and, in turn, if they are able to treat adequately then it is probable that more Holebi clients will reach out to Hera for help.

There are a few minor obstacles that may delay Hera's progress and prevent any alterations in structure to be seen in the shelters. The first is the clash of clients' cultural background with the sexual orientation of Holebi clients, which was mentioned by many of the respondents. Until Hera incorporates a tolerance for sexual diversity into its programs the shelters will not be a welcoming place for lesbian women to come and share openly. The second obstacle is the decline of Holebi employees in Hera. Without people who view Holebi's needs as important they run the risk of being forgotten about or pushed to the end of the agenda. The last obstacle is the heterosexism that is ever-present in society. It is vital that Hera does not get consumed in thinking that domestic violence only occurs in heterosexual relationships. It should acknowledge that same-sex IPV occurs and strive to create the openness it has in attitude toward Holebi clients to the practical implementation of programs for them.

Overall, Hera has a choice to make. Knowing that 10% of the Dutch population are members of the Holebi community, does Hera want to proactively invest in the unique issues of this 10% or does it want to continue on the same path it is on, which entails waiting for the

Holebi population to come to it? The latter, up to now does not seem to be attracting many clients, yet the issue of same-sex IPV is still very much alive. Hera prides itself on diversity, yet there is very little said about sexual diversity. If Hera chooses to begin serious changes in its structure to incorporate lesbian battering and same-sex IPV, I would suggest: better marketing techniques and advertisement, training for social workers and all employees about the special issues around same-sex IPV, and a future study that assesses what Holebi clients want and need in a recovery program. Hera seems to be a progressive institution when it comes to domestic violence and, hopefully, its desire to move forward will be contagious to other domestic violence organizations in Holland.

References

- Barculo, E. (2009). Personal communication. April 29.
- Bossard, R. (2009). Personal communication. April 28.
- Buitenhuis, F. (2009). Personal communication. April 28.
- Devenpeck, S. (2009). Personal communication. April 28.
- Elliot, P. (1996). Shattering illusion: Same-sex domestic violence. *Journal of Gay of Lesbian Social Services*, 4 (1), 1-8.
- Gillis, J. R., & Diamond, S. (2006). Same-sex abuse: Challenges to the existing paradigms of intimate violence theory. In R. Alaggia & C. Vine (Eds.), *Cruel but Not Unusual: Violence in Canadian Families* (127-144). Ontario: Wilfrid Laurier University Press.
- Girshick, L. B. (2002). *Woman-to-woman sexual violence*. Boston: Northeastern University Press.
- Hammons, S. A. (2004). 'Family violence': The language of legitimacy. *AFFILIA* 19: 273-288.
- Hassouneh, D., & Glass, N. (2008). The influence of gender role stereotyping on women's experiences of female same-sex intimate partner violence. *Violence Against Women* 14: 310-325.

- Hera. (2007) *Visie en missie: Hera helpt*. [Brochure]. The Netherlands.
- Kers, S. (2005). Similar but different. domestic violence in same sex couples. 1-9.
http://www.lesben-gegen-gewalt.de/fuercd/20080504/material/kers_research_dv_nl.pdf.
- Koppel, G. (2009). Personal communication. April 29.
- Leeder, E. (1988). Enmeshed in pain: Counseling the lesbian battering couple. *Women & Therapy*, 7(1), 81-99.
- Leventhal B., & Lundy S.E. (1999). *Same-sex domestic violence*. Thousand Oaks: Sage Publications Inc.
- Lobel, K. (Eds.). (1986). *Naming the violence: Speaking out about lesbian battering*. Seattle: Seal Press.
- Renzetti, C.M. (1992). *Violent betrayal: Partner abuse in lesbian relationships*. Newbury Park: Sage Publications, Inc.
- Renzetti, C.M. (1996). The poverty of services for battered lesbians. *Journal of Gay and Lesbian Social Services*, 4(1), 61-68.
- Ristock, J. L. (2002). *No more secrets: Violence in lesbian relationships*. New York: Routledge.
- Schechter, S. (1982). *Women and male violence: The visions and struggles of the battered women's movement*. Boston: South End Press.
- Todd, S., & Lundy, C. (2006). Framing woman abuse: a structural perspective. In R. Alaggia & C. Vine (Eds.), *Cruel but Not Unusual: Violence in Canadian Families* (345). Ontario: Wilfrid Laurier University Press.
- Wright, R. (2000). *Redefining homophobia. One point along a continuum of attitudes toward lesbians and gay men*. Alameda, CA: California School of Professional Psychology.

Appendix A: Interview Guides

Interview Guide 1

PI personnel

- 1) Can you tell me a little bit about yourself? Your work, job, etc.?
- 2) How did you get into this line of work? What training do you need to do this job? What kind of diversity training did you receive?
- 3) What are the typical steps that you go through when assessing the services a caller needs?
- 4) What is the typical path that a caller gets put on? Do they go to a shelter or received another type of service/program?
- 5) What do you know about same-sex partner abuse? Specifically for lesbians.
- 6) Describe the training you receive in regards to the aforementioned issue. Is it enough? Why/why not? If not, what needs to be addressed?
- 7) What are the main issues that lesbian and bisexual women call in about?
- 8) Personally then, how do you deal with a lesbian or bisexual woman calling to report that her partner has abused her? Is she offered the same options? If so, how is she received in the shelters? If not, what can you offer her?
- 9) How are lesbians who have a child with their partner treated? Same as heterosexual women

with children?

10) Do you think that the lesbian community is aware of the services that Hera offers? Why/why not? If not, how do you think publicity could be improved so more people had access to these services? If yes, do you feel they are comfortable enough to take advantage of them?

11) Do you think that there is room for gay men suffering from domestic violence in Hera? What do you think we should provide for these men?

12) Do you get many calls from gay men? If yes, what do they typically concern? If no, why don't you think they call?

13) Is there anything else you would like me to know? Or is there anything you would like to know from me?

Interview Guide 2

Team Manager

- 1) Can you tell me a little bit about Hera? When and why it was created? Does Hera work more with victims, abusers, or other populations affected by abuse?
- 2) Where do you fit into this organization? Can you tell me a little bit about your job? What type of work you do for Hera?
- 3) What services does Hera provide? How are they advertised? Do they branch many communities, or stay mainly in a heterosexual lens? Do you think the way of advertising is effective?
- 4) Can you please describe the diversity your team, and if possible Hera as a whole. Are there many sexualities represented within the employee base? If so, do you feel that everyone is treated equally?
- 5) How does Hera welcome Holebi people, specifically lesbians, as clients? What services does it provide for them?
- 6) How would you treat a lesbian coming to you for help from an abusive relationship with her partner?
- 7) Do you think that there is room for gay men suffering from domestic violence in Hera? What

do you think we should provide for these men?

8) One of your brochures explains a training program that Hera offers to other organizations to spread knowledge about domestic violence. It states at the end of the course one will be aware of the development in aids for domestic violence. What are these developments? Do they include new therapy techniques and other resources specifically geared toward the Holebi population?

9) I have also noticed that your brochures are gender-neutral when it comes to describing the partners of the victims of abuse. Have your written resources always been so politically correct? If yes, what advice do you have to other organizations that have yet to break the patriarchal theme in domestic violence? If not, what changes have you observed in your clientele since you have made this change?

10) When was same-sex partner abuse brought to Hera's attention as an issue that needed to be addressed? If just recently, why do you think it has taken it this long? If some time ago, what improvements have been made from then until now?

11) Why (if you do) do you think that domestic violence discourse is so limited in mainstream society? Especially with same-sex domestic violence? Do you see it changing at all in the future? Why/why not?

12) Is there anything else you would like me to know? Anything you would like to know from me?

Interview Guide 3

Social Service Worker

- 1) Can you tell me about yourself? Your position in Hera? A typical day for you?
- 2) What type of training is necessary for your line of work? What type of diversity training do you receive (if any)?
- 3) What are the typical steps you go through when assessing what services a client needs?
- 4) What do you know about same-sex partner abuse? Specifically with lesbians.
- 5) Describe the training you received in regards to the previously mentioned issue. Is it enough? Why/why not? If not, what do you think needs to be addressed?
- 6) How would you treat a lesbian coming to you for help from an abusive relationship with her partner? Have you ever had to put this theory into practice? Tell me about this time please.
- 7) Describe the challenges a lesbian presents to the traditional “male-batterer” schema.
- 8) How do you deal with this?
- 9) In group sharing, does a lesbian provide a different perspective about abuse? If so, how does it differ from others? Further, what problems do you encounter if many other women in the group cannot relate to the story?

10) What are the main concerns voiced by lesbian and bisexual women in the shelters? Do they differ from the concerns of the heterosexual women in the shelters?

11) Do you think that the lesbian community is aware of the services that Hera offers? Why/why not? If not, how do you think publicity could be improved so more people had access to these services? If yes, do you feel they are comfortable enough to take advantage of them?

12) What changes should be made within the country in terms of how domestic violence is treated (especially same-sex domestic violence)?

13) Is there anything else you would like me to know? Anything you would like to know from me?

Appendix B: Questionnaire

Are gay men, lesbian women, and bisexuals (Holebi's) welcome in Hera? Naturally! But is Hera adequately prepared to handle their specific questions? Do we know all we need to about violence in Holebi relationships? Is it easy for Holebi people to come to us for help? Fill in the next questions and help us find the answers.

- 1) Do you have experience working with Holebi clients?
- 2) If yes, in what venue?
 - in the shelters?
 - other? (specify)If no, why do you think you have not worked with one?
- 3) Do you feel that you need extra training to work with a member of the Holebi population?
- 4) Do you think/find that working with a member of the Holebi population differs from working with hetero clients?
- 5) Do you feel that Hera has provided you with adequate training to work with Holebi-clients?
- 6) Do you feel that Holebi people are welcomed as clients of Hera?
- 7) Do you feel confident that your colleagues know what to do and/or have information about appropriate resources when they must advise a member of the Holebi population?
- 8) Do you feel that Hera provides adequate written resources for the Holebi population? (i.e. brochures specifically addressing same-sex partner abuse, web links, etc.)
- 9) Do you feel that Hera's programs (i.e. shelter, information sessions, etc.) adequately answer the questions of the Holebi population?

10) Is there anything else you would like to say about Hera's relations with the Holebi population? If so, please elaborate here.

Appendix C: Questionnaire Results

Bijlage resultaten holebi enquête

Vraag 1. Heb je ervaring met homoseksuele, lesbische of biseksuele cliënten(holebi's)?

| | |
|--------|----|
| Ja | 10 |
| Nee | 22 |
| Blanco | 1 |
| Totaal | 33 |

Toelichting; (1) In Hera wel een keer een lesbische vrouw op de groep gehad die een collega begeleidde. Ik denk dat holebi cliënten zich eerder zullen melden bij specifieke holebi-hulpverlening(Schorer oid) dan bij Hera. In het verleden heb ik wel specifiek voor lesbische vrouwen gewerkt, maar niet met geweld in holebi relaties.(3)Ben er simpelweg niet veel mee in aanraking geweest.(4)Nee, wel eens telefonisch cliënten die vragen naar een mannenopvang maar langdurig voor een intake is dat bij mij nog niet voorgekomen.(5) Vrouwenopvang (Hera) is niet ingericht voor homoseksuele mensen. De focus/aandacht ligt hier niet op. Er is ook nooit professionalisering op dit stuk geweest.(7) Ik kan mij niet herinneren dat ik holebi's als cliënt heb gehad. Terwijl het wel onderwerp van gesprek is en ik praat over diversiteit. (8) Een keer via een meldformulier van de politie waarbij ik eenmalig contact heb gehad met het slachtoffer. Weinig ervaring dus. Ik denk dat huiselijk geweld in homoseksuele relaties sowieso nog taboe is en dat als Hera hier een rol in wil gaan spelen er een beleidsdag moet worden georganiseerd over hoe hiermee om te gaan. En ook ik heb mijn vooroordelen...(9) Omdat ik geen directe cliëntcontacten heb als coördinator.(10) Nee, ik weet het niet. (12) Geen aanmeldingen gehad. (13) Doelgroep meldt zich niet aan in de opvang. (18) Ik werk nog maar kort in het werkveld, misschien is dat de

reden? Verder weet ik het niet. (19)Ik heb de indruk dat deze groep zich nauwelijks aanmeldt omdat lesbische of biseksuele vrouwen het risico lopen om in hetzelfde opvanghuis terecht te komen. Maar het kan ook zijn dat holebi's een meer sociaal netwerk hebben waar ze in geval van nood terecht kunnen. En het kan natuurlijk ook zijn dat er sprake is van meer schaamte bij lesbische of biseksuele vrouwen omdat mishandeling voorbehouden zou zijn aan mannen. (21) ik ben nu teammanager noodbedden. Kortdurende opnamen. Topt nu toe is een holebi-cliënt niet aan de orde geweest. De opgenomen cliënten hadden een mannelijke partner. Ik ben mij ervan bewust dat dit niet altijd iets zegt. (23) Ik heb alleen vrouwen begeleid die voor hun man gevlucht waren. Wellicht waren daar ook biseksuele cliënten bij, ik heb daar nooit naar gevraagd. (24) Wel beleidsmatig, niet in de hulpverlening. (27) In de hulpverlening ben ik ze niet tegengekomen, zowel in Hera als in andere organisaties waar ik heb gewerkt. (29)Ik denk dat de doelgroep niet vaak aanklopt bij de vrouwenopvang. (30) In mijn Hera-leven en daarvoor bij "Blijf van mijn Lijf" heb ik als maatschappelijk werker geen begeleidingen gedaan aan holebi's. Ook niet tegengekomen bij collega maatschappelijk werkers. Ik werd mij pas bewust van holebi's toen ik tijdens de tweejarige opleiding bewust werd gemaakt door Anja Meulenbelt en andere docenten tijdens de seksespecifieke hulpverlening. Ik (wij, als maatschappelijk werkers) waren en zijn tot op heden volstrekt niet gewend om dusdanige vragen te stellen en gesprekken te voeren die holebi's uitnodigen om het met ons binnen Hera over hun seksualiteit te gaan hebben. Wij hebben al bij een aanmelding van cliënten onze vragen sowieso nog niet voldoende seksespecifiek gesteld en komen er ook niet op om hier op door te vragen. Geldt voor iedere cliënt, ongeacht holebi of hetero. (31) Ervaringen zijn van jaren geleden...Praten over coming-out van je seksualiteit was toen meer een onderwerp van de vrouwenhulpverlening. Hierdoor was homoseksualiteit ook meer bespreekbaar bij onze cliënten. Er was ook een seksualiteitsgroep, waardoor seksualiteitsbeleving meer op de voorgrond stond. Nu is het minder zichtbaar of onderwerp van gesprek. Ik denk dat oa hierdoor homoseksualiteit van vrouwen onderbelicht blijft en vrouwen niet meer aangemoedigd worden om over homoseksuele gevoelens en ervaringen te praten. (32) Te kort in deze setting werkzaam om uit ervaring te kunnen spreken. (33) Nee, maar waarschijnlijk komt dat omdat homoseksuelen en biseksuelen met geweldservaringen niet op de hoogte zijn van het aanbod van Hera en de mogelijkheden voor die doelgroepen bij Hera. Misschien kloppen zij eerder aan bij instanties die specifiek gericht zijn op homoseksuelen. Hera richt zich niet specifiek op andere relaties dan man/vrouw relaties en geeft er ook een reden toe om te denken dat dat zo is. M.a.w. je wordt als homo, lesbienne of biseksueel niet aangesproken of "uitgenodigd" om je bij Hera te melden, ondanks het thema geweld, dat ook hen kan treffen. In de visie van Hera staat: *Hera begeleidt vrouwen en hun kinderen etc...en betreft daarbij ook de mannen*. Hiermee is de koers, wellicht onbedoeld, al enigszins bepaald, denk ik.

Vraag 2. Zo ja, was dat in de opvang, het ambulante aanbod of elders?

Opvang 11

Ambulant aanbod 3

| | |
|--------|---------------------|
| Elders | 1 (centrale intake) |
|--------|---------------------|

| | |
|--------|----|
| Blanco | 18 |
|--------|----|

| | |
|--------|----|
| Totaal | 33 |
|--------|----|

Vraag 3. Kwam je in het werk met holebi/cliënten extra uitdagingen of vragen tegen?

| | |
|----|----|
| Ja | 11 |
|----|----|

| | |
|-----|---|
| Nee | 6 |
|-----|---|

| | |
|--------|----|
| Blanco | 16 |
|--------|----|

| | |
|--------|----|
| Totaal | 33 |
|--------|----|

Toelichting: (2) Patronen kunnen hetzelfde zijn als ze gaan om isolatie etc., maar vaak speelde wel een extra probleem mee van de gelijke socialisatie en bij vrouwen soms een symbiotische relatie die extra problemen met zich meebracht. (4) Ik kwam in gesprek met een Marokkaanse jongen (moslim) die op mannen viel. In dit gesprek is mij heel duidelijk geworden hoe complex een dergelijke situatie kan zijn. Met name op het gebied van geloof, eer en dergelijke terreinen. (6) Ik vond het moeilijk om passende hulpverlening te vinden. De hulpverlening is niet gericht op holebi-clieënten. Er zijn bijvoorbeeld geen lotgenotengroepen. De vrouwen zou ik wel naar "Bepaal je eigen toekomst" kunnen verwijzen, maar de mannen kunnen daar niet heen. Ik heb de indruk dat vrouwelijke cliënten gemakkelijk hulp vinden dan mannelijke cliënten. (7) Ook hier geen duidelijk antwoord. (8) Me verdiepen in homoseksuele relaties. Dat vind ik een uitdaging. (11) Cliënten gaven aan niet te willen dat groepsgenoten op de hoogte zouden zijn van seksuele voorkeur of geslacht van ex-partner. Cliënt zag het als een zonde of straf van god. (12) Zoals ik hierboven al beschreef heb ik geen ervaring opgedaan met het werken met holebi-clieënten, maar ik denk dat er zeker wel een uitdaging in zit. Laten we eerlijk zijn, het is niet iets wat je dagelijks doet. (15) In de opvang was het een onderwerp van gesprek dat de cliënte steeds voor zichzelf moest afwegen of ze in de groep eerlijk kon zijn over haar relatie met een vrouw. Ze wist niet of er begrip voor zou zijn of dat mensen haar hierop zouden aankijken of afkeuren. De tijd waarin zij hier nog geen openheid over durfde te geven op de groep, moest ze steeds goed nadenken wat ze wel of niet kon vertellen over haar relatie en het geweld, uit angst dat ze zich zou verspreken. (16) De cliënte die ik toen begeleidde, was "slachtoffer" van een vrouwelijke dader, terwijl de rest van de vrouwen op de groep "slachtoffer" was van een mannelijke dader. Mijn cliënte voelde zich daardoor niet echt begrepen en wilde ook dat niemand wist dat zij lesbisch was. (19) Er is in de afgelopen jaren, voor zover ik weet, twee keer een lesbische cliënte opgenomen, waarvan een van de twee een

gewelddadige relatie had met een man en om die reden bij ons was opgenomen. Ik heb deze cliënten niet begeleid. (20) deze cliënt sprak erg openhartig over haar relatie, zowel in de groep als tijdens individuele gesprekken. Zij werd overigens niet door haar vriendin mishandeld, maar door haar ex-vriend. (22) Extra vragen met betrekking tot relaties, coming out en uitgaansmogelijkheden. (27) In de afgelopen twee jaar dat ik bij Hera werk ben ik geen enkele holebi cliëntsysteem tegengekomen. Binnen BT zou ik zowel lesbische als homoseksuele echtparen tegen kunnen komen, maar helaas nog niet gebeurt. (28) cliënte had twee kinderen van een vorige partner en nu een relatie met een vrouw waarin zij mishandeld werd. Daarnaast was cliënte ook nog minder begaafd en dat leverde meer problemen op dan dat zij een relatie met een vrouw had. (29) Ik weet het niet omdat ik er nog niet mee gewerkt heb. Maar ik kan me voorstellen dat het wel uitdagingen met zich meebrengt. Ik denk dat de geardeheid een onderdeel zal vormen van de hulpverlening terwijl dat bij hetero cliënten niet het geval is. (31) Het ging vooral over acceptatie en het coming-out proces van cliënten naar zichzelf, familieleden en andere bewoonsters toe. (34) Ja, had verwacht dat deze relaties gelijkwaardiger zouden zijn maar er bleek een groot machtsverschil te zijn. Eigenlijk hetzelfde als in heterorelaties. Waarschijnlijk een blonde aanname van mij.

Vraag 4. Vind jij dat er verschillen zijn in het werken met holebi-clieñten en het werken met hetero-clieñten?

| | |
|--------|----|
| Ja | 14 |
| Nee | 8 |
| Blanco | 11 |
| Totaal | 33 |

Toelichting: (2) Het verschil zit 'm vaak in communicatiepatronen en socialisatieachtergronden. Daarnaast hebben holebi's toch vaak een andere positie in de overwegend dominante heteromaatschappij. Er kan sprake zijn van meer schaamte en schuld en grotere geheimhouding. Dat ligt ook een beetje aan de evt. subcultuur waarin het "stel" zich bevindt. (3) Heb er geen ervaring mee. (4) Vind ik moeilijk om een antwoord op te geven. Geen verschil in het spelen van geweld in een relatie en de beleving hiervan. Wel denk ik dat de gelijkwaardigheid in een relatie een belemmering kan zijn. Het zich laten toebrengen van geweld door iemand van je eigen geslacht is misschien beschamender dan in een vrouw/man relatie waarin de vrouw het slachtoffer is. Ook kan ik me voorstellen dat ze moeite hebben om naar voren te komen met het geweld omdat ze vaak al worden bekeken als "groep" waar zo mogelijk iets van te "vinden" is. Dit zou kunnen zorgen voor een groter gevoel van kwetsbaarheid op het moment dat je hiermee naar voren komt. (5) Van de ene kant niet. Het zijn mensen met huiselijk geweld. Daarnaast is natuurlijk wel een andere (specifieke) kijk nodig op socialisatie, minderheidsgroepering, dynamiek in de relatie. En natuurlijk oog voor het groepswerk; informatie, discussie etc. (6) Geweld is meer een taboe en hierdoor moeilijker bespreekbaar. Cliënten praten er minder gemakkelijk over dan hetero cliënten. Dat is mijn indruk. Allochtone cliënten lopen meer gevaar en daar is het taboe nog groter. Ik heb één keer een melding van een Turks meisje gehad. Zij heeft uiteindelijk tegen haar ouders gezegd dat ze de relatie met dat

andere meisje heeft verbroken. Vervolgens wilde ze geen hulp meer. Het bestond voor haar niet meer. (7) Ja, omdat het een nog niet duidelijk aanwezige groep is. En dan doel ik niet op de geaardheid, maar op kwetsbaarheid en de oordelen. (8) Ik vind het belangrijk om inzicht te hebben in het ontstaan van huiselijk geweld in homoseksuele relaties. (11) In principe niet, maar wel opvallend dat seksualiteit vaak is omgeven door schaamte en het niet vertellen van. (12) Man/man, vrouw/vrouw patronen kunnen anders zijn dan bij een man/vrouw relatie. De begeleiding zal op veel vlakken overeen komen, maar net een stukje extra nodig hebben. Onder de holebi- cliënten is meer sprake van schaamte en geheimhouding. Ik heb wel eens in een artikel gelezen dat het voelde als een tweede coming-out. (13) Overeenkomst is de problematiek huiselijk geweld. Echter heeft deze groep een andere achtergrond mbt socialisatie, minderheidsgroep etc. Daarbij is er een bepaalde opinie vanuit de maatschappij die meespeelt bij deze groep. (15) Als het gaat om iemand in de opvang dan wel omdat het moeilijk is in de leefgroep. Als het gaat om ambulante begeleiding of BW in Ede kan ik me voorstellen dat het niet anders hoeft te zijn. (18) Het lijkt mij dat beide cliëntgroepen dezelfde problematiek hebben. Bij beiden heeft er geweld plaatsgevonden binnen een setting die juist vertrouwd en veilig zou moeten zijn. (19) Daar kan ik niet over oordelen. (20) Ik denk dat de dynamiek binnen de relatie anders kan zijn en ook de vorm waarin het geweld voorkomt. (21) Als het maar onderwerp van gesprek kan zijn bij medewerkers in hun begeleiding, net als praten met cliënten over hun relaties met mannelijke partners. De medewerkers moeten hierover gewoon kunnen praten. Wel belangrijk is deze enquête om te achterhalen wat wel/niet nodig is naar medewerkers. (22) Uiteraard hebben zij specifieke vragen, maar dat geldt voor iedere cliënt. (23) Ik kan me voorstellen dat de problemen en patronen in de holebi-relaties hetzelfde kunnen zijn. Wellicht zijn er wel andere zaken die meer spelen bij holebi-clieñten, maar hier heb ik onvoldoende zicht op. Mogelijk zijn er meer schaamtegevoelens of problemen met het netwerk doordat het onderwerp vaak nog als taboe behandeld wordt. (24) In principe niet omdat seksuele voorkeur en geweld niet oorzakelijk met elkaar verbonden zijn. Machtverschillen kunnen in alle typen relaties optreden, evenals de onmacht het geweld voor te zijn. Wel kan ik me voorstellen dat de gevoelens van schaamte in holebi-relaties ten aanzien van het geweld verschillend zijn ten opzichte van heterorelaties. (27) De interactiepatronen verlopen tussen hetero(klassiek beeld) denk ik anders dan binnen homo/lesbiparen. Wellicht ook de manier van ruzie maken. Ik kan me voorstellen dat het geweld bij homoparen meer gericht zal zijn op het lichamelijke en dat bij lesbiparen het geweld zich richt op het psychische vlak door bijvoorbeeld met een andere vrouw een affaire aan te gaan. Maar misschien zit ik er helemaal naast. (28) Ik verwacht van wel maar heb hier geen ervaring mee. Ik kan mij voorstellen dat er sprake kan zijn van extra gevoeligheden op dat gebied als bijvoorbeeld het netwerk de anders geaardheid niet accepteert of weet. Daarnaast kan iemand in de opvang ook met vooroordelen geconfronteerd worden. Voor homo mannen zijn er sowieso weinig opvangmogelijkheden. (29) Ik weet het niet omdat ik er nog niet mee gewerkt heb. Aan de ene kant gaat het zowel bij holebi's als bij hetero's over geweld en machtsmisbruik en over liefde en relatie. Het verschil is denk ik dat holebi's naast de strijd tegen het geweld ook de strijd omtrent hun geaardheid moeten voeren of gevoerd hebben en deze strijd misschien in de opvang, tussen allemaal hetero's niet nogmaals willen aangaan. (30) Ik denk dat wij deze doelgroep die reeds binnen Hera is en in de toekomst binnenkomt, beter in beeld zullen hebben, zij zich vrijer aan kunnen melden, zij zich uitgenodigd voelen om de begeleiding aan te gaan. (31) Vooral het zichtbaar maken en bespreekbaar maken van seksualiteitsbeleving waaronder homoseksualiteit dan automatisch ook een aandachtsgebied is. Het taboe en ontkenning van diverse religies in onze multiculturele samenleving wat

tegenwoordig meer zichtbaar is maakt dat wij hier bewuster van moeten zijn naar onze cliënten toe. (34) Dat weet ik niet, Ik kan me voorstellen dat er binnen deze doelgroep mensen zijn met een heel eigen (culturele) achtergrond en visie op mens en maatschappij waar je als heteroseksueel geen kijk op hebt en wat lastig zou kunnen zijn in de begeleiding. Anderzijds maakt het niet uit wat je geaardheid is als het gaat om respect voor elkaar(binnen een relatie) en geweld binnen een relatie, lijkt me. Is geweld in een homorelatie anders dan geweld in een heterorelatie?

Vraag 5. Ondersteunt Hera jou voldoende in het werken met holebi-cliënten?

Ja 3

Nee 17

Blanco 13

Totaal 33

Toelichting: (2) Geen idee. Er wordt wel eens wat genoemd en op de site gezet, maar er is geen aanvulling op al het foldermateriaal of een speciaal aanbod om duidelijk te maken aan holebi-cliënten dat Hera daar ook op ingesteld is. (4) Ik heb geen idee wat Hera aanbied op het vlak van ondersteuning in het werk met holebi's. Ik kom het echter ook nog niet zo frequent tegen. Ik zou het interessant vinden om meer te leren over de verschillen en de gelijkenissen in het benaderen van hetero's of holebi's.(5) Focus van de vrouwenopvang, Hera in het bijzonder, is niet voelbaar betreffende deze doelgroep. De opnames zijn ook nihil. In negen jaar is bij mij slechts een opname bekend van een lesbische vrouw. (6) Het is eigenlijk geen onderwerp van gesprek. We komen weinig vragen tegen(dat zegt natuurlijk veel) en hierdoor vragen we ook geen steun, denk ik. Binnen ons team geven wij ook voorlichting. We zouden dus gericht voorlichting kunnen geven aan professionals en/of doelgroep. Maar er wordt ook geen prioriteit aan gegeven. (7)In Hera gaat het hier niet over. Sowieso wordt er niet heel veel aandacht aan seksualiteit besteed voor mijn gevoel. In het verleden waren er wel thema's in de groep over en kwam het bij de opvoedingsondersteuning ter sprake. (8) Helemaal niet, maar dat komt vermoed ik omdat het zo weinig voorkomt. (10)

Weet niet. (11) Nog nooit als specifiek onderwerp besproken, aan de andere kant heb ik dit zelf ook nooit gedaan dus daar ligt ook een stuk! (12) Dat is moeilijk te zeggen, ik weet dat er de laatste tijd meer oog voor is, maar in onze dagelijkse praktijk komt het weinig voor. Je kunt je afvragen of een lesbische vrouw zich begrepen voelt in een groep waar alleen maar hetero vrouwen zitten? Daarnaast zijn er tegenwoordig nog veel culturen die homoseksualiteit als een zonde zien. (13) Het is geen thema waar aandacht naar toe gaat tot nu toe. Gezien de doelgroep ook niet of nauwelijks binnen de opvang komt. (14) Heb ik dus nog niet mee te maken gehad, maar ik verwacht van wel. (15) Tot nu toe heb ik nooit extra informatie gekregen over hoe om te gaan met holebi-cliënten binnen de opvang. Ik heb er echter ook niet naar gevraagd. (18) Doordat ik geen ervaring heb met holebi-cliënten kan ik hier geen antwoord op geven. (19) Tot nu toe kan ik dat niet beoordelen. (20) Ik zou een voorlichtingsbijeenkomst wel interessant vinden, ook omdat er weinig aanmeldingen zijn van holebi-cliënten. (21) Ik weet de weg. (23) Ik heb voor deze enquête nooit iets gezien of gehoord over holebi- cliënten. (25) Dit is de eerste keer sinds ik hier werk dat dit onderwerp naar voren komt. Er is bijvoorbeeld veel aandacht voor ouderenmishandeling, eerge relateerd geweld, loverboyproblematiek etc. maar niet voor deze doelgroep. Ik zou bijvoorbeeld graag weten of er inderdaad verschillen en extra uitdagingen zijn in het werken met deze doelgroep. (26) Ik vraag me af of dat noodzakelijk is. Ik denk niet dat ik behoefte heb aan extra ondersteuning hierbij. (28) Hier heb ik verder geen zicht op omdat de eerder genoemde begeleiding langere tijd geleden is. (29) Weet ik niet, heb nog niet met deze doelgroep gewerkt. (30) Ja en nee. In feite onvoldoende belicht en aandacht voor geweest tot nu toe. Ik vind dat in het bewustwordingsproces van medewerkers ik als TM moet aansturen en coachen. (31) Et is momenteel weinig tot geen aandacht voor deze cliënten vanuit Hera. Het

is meer individueel wat jij er zelf mee doet als hulpverlener naar je cliënt. Ik denk ook dat dit te maken heeft met het nieuwe soort “taboe rondom dit onderwerp”. Seksualiteit is momenteel geen automatisch onderwerp binnen de hulpverlening. Het ligt meer aan het individuele uitgangspunt van de hulpverlener of je dit bespreekt. Ik weet niet of collega’s dit bespreken en hoe. We bespreken niet met elkaar hoe we met cliënten seksualiteit bespreekbaar maken. Momenteel is er ook geen seksualiteitgroep meer die voorheen wel aanwezig was. De problemen van de cliënten zijn ook meer multi-probleem, waardoor je er langer over doet om bij dit onderwerp te komen. Basale werkdoelen: zoals spanningregulatie, structurering van het dagritme en onder controle krijgen van herbelevingen hebben vaker eerst de aandacht nodig, waardoor seksualiteit nog niet aan de orde of bespreekbaar is. Ik bespreek het hierdoor misschien ook minder. De maatschappelijke ontwikkelingen rondom homoseksualiteit in de maatschappij zijn een andere factor. Homo’s zijn zowel positief als negatief in het nieuws. Afwijzingen op homoseksualiteit en geweld tegen homo’s lijken weer tot te nemen. Aan de andere kant is homoseksualiteit wel meer wettelijk erkend en beschermd(homohuwelijk). Dit brengt ook een andere deskundigheid met zich mee, hoe wij omgaan met homoseksualiteit naar onze cliënten. Hoe wij homoseksualiteit als hulpverleners met elkaar bespreken of waarom juist niet. Het lijkt alsof homoseksualiteit geen taboe meer is, het lijkt alsof wij er vrij over kunnen zijn. Maar tegelijkertijd betrap ik mijzelf erop dat ik voorzichtiger ben geworden in het vertellen over mijn leven samen met een vrouw. Dat is al een punt om te bespreken. Hoe komt dit? Hoe gaan we er in de organisatie mee om? Of is dit mijn individuele probleem? (32) Kan ik geen antwoord op geven behalve dat ik in het aanbod vanuit Hera niet direct de indruk krijg dat er specifiek aandacht aan het fenomeen holebi wordt besteed. Maar zelfs dat weet ik niet zeker?! (33) Ik heb er geen ervaring mee, maar

voor zover ik weet is hier geen speciale aandacht voor bij Hera. (34) Zou meer voorlichting moeten komen over geweld in holebi relaties maar aan de andere kant zou ik me hier zelf ook meer in moeten verdiepen.

Vraag 6. Zijn holebi's welkome cliënten in Hera?

| | |
|--------|----|
| Ja | 24 |
| <hr/> | |
| Nee | 2 |
| <hr/> | |
| Blanco | 7 |
| <hr/> | |
| Totaal | 33 |

Toelichting: (2) Ik denk dat ze voor de organisatie wel welkom zijn, maar ik weet niet of ze over het algemeen welkom zijn in de groepen in de opvang(dus welkom bij andere cliënten. Ambulant is dat laatste geen probleem, behalve in een mogelijk groepsaanbod. (4) Wat mij betreft een overbodige vraag. Ik vind dat Hera er moet zijn voor “vrouwen”die in aanraking komen met geweld. Ongeacht de geaardheid. (5) Wat mij betreft wel, maar Hera is niet voldoende toegerust op dit moment. (6). De vrouwelijke cliënten wel, maar de mannelijke niet. (7) Elke cliënt is welkom, los van geaardheid of achtergrond. (8) Ik denk dat iedereen ervan uitgaat dat het wel zo is, maar Hera profileert zich niet zo. (9) Wat betreft het Steunpunt zijn ze net zo welkome als iedere andere cliënt die hulp zoekt. Er zou geen enkel verschil in moeten zitten, maar ik weet niet of dat in de praktijk zo is. Ik hoop van wel. (12) Binnen de organisatie zijn holebi's welkom, anders zou deze enquête er niet zijn. Maar ik denk wel dat het in de opvang moeilijk kan liggen. Verder is het van belang dat cliënten weten dat huiselijk geweld overal voorkomt. Dus ook tussen twee mannen of twee vrouwen. Het beeld dat de dader altijd een man is is niet meer van deze tijd. (13) Persoonlijk; ja!

Echter de instelling straalt als geheel deze boodschap niet uit vind ik, gezien het foldermateriaal etc. Er wordt geen informatie over gegeven en ze worden niet als groep benoemd. (14) Ik neem aan dat ze welkom zijn, maar ik vraag me wel af waarom ik nog nooit een homoseksuele cliënt in begeleiding heb gehad? (15) Wat Hera en de medewerkers betreft wel, neem ik aan. Het blijft echter wel de vraag hoe andere cliënten erover denken, al mag dat naar mijn idee nooit een reden zijn om holebi-clënten niet te begeleiden. Wat mij betreft zijn holebi-clënten even welkom als hetero-clënten. (18) Er is voor mij geen verschil in de situatie waar de cliënt uitkomt. Alleen staat Hera, voor zover ik weet, alleen open voor vrouwen, dus daar wordt wel onderscheid in gemaakt. (19) Iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld en machtsmisbruik is welkom bij Hera. In eerste instantie om het geweld te stoppen, maar ook om het beeld dat alleen mannen agressief kunnen zijn in relaties, te nuanceren. Wellicht kan er dan beter onderzocht worden hoe het komt dat er mensen zijn die in een liefdesrelatie het slechtste in elkaar naar boven halen. (21) Tuurlijk! (22) Bij de hulpverlening mijn inziens absoluut; bij mede cliënten is er soms onbegrip maar soms ook angst van de holebi(wat een vreselijk woord trouwens...)om uit te komen voor diens seksuele voorkeur. Dit heeft volgens mij met name te maken door culturele/etnische achtergronden en leefwijzen en de vooroordelen hierover bij holebi's. (23) Wat mij betreft zij ze welkom. Alleen is er geen ruimte voor mannelijke holebi's. (24) Uiteraard! (25) Ik denk het wel. Bijzonder vind ik het hoge aantal "holebi"collega's binnen Hera en het naar mijn idee laag aantal "holebi"clënten. Als ik bijvoorbeeld naar het percentage allochtone collega's en cliënten kijk, is dit juist weer andersom. (29) Wat mij betreft zijn holebi-clënten welkom in Hera vanuit het personeel. Ik denk alleen dat de hetero cliënten er raar van opkijken en de holebi cliënten misschien niet accepteren. (30) Een volmondig Ja! (31) Er

wordt nu niet over gesproken, maar dat wil niet zeggen dat ze niet welkom zijn. Mijn inziens is er momenteel te weinig aandacht voor seksualiteitsbeleving en dus ook voor homoseksualiteit. Het is nu niet zichtbaar hoe iedereen er hier mee bezig is. En dat is al een gegeven om iets aan te doen. (32) Ik denk dat iedereen die tot de doelgroep behoort (slachtoffer van huiselijk geweld/machtsmisbruik) ongeacht de seksuele geaardheid welkom is, hoewel wij op dit moment geen mannen opvangen. (33) Wat mij betreft wel, als Hera haar aanbod weet af te stemmen op de behoefte en als het aanbod in balans is met de draagkracht van de medewerkers. Andere mogelijkheid is misschien om samenwerking te zoeken met instanties die al beter toegerust zijn om met deze doelgroep te werken en dat Hera haar expertise inzet op het gebied van geweld en machtsmisbruik. (34) Maar de cliënte die ik begeleid heb heeft op de groep niet verteld dat ze mishandeld werd door haar vriendin uit angst voor de reacties door mede cliënten. Toe ze zelfstandig woonde kon ze hierover open praten.

Vraag 7. Zijn jouw collega's voldoende toegerust in het werken met holebi- cliënten?

Ja 7

Nee 13

Blanco 13

Totaal 33

Toelichting: (2) In principe staat het heteromodel altijd centraal en is er niet vanzelf aandacht voor seksespecifieke hulpverlening als het gaat om mannen, transseksuelen of transgenders. (4) Vind ik moeilijk in te schatten. (6) Ik heb "nee" gezegd. De reden hiervan is dat ik het eigenlijk gewoon niet goed weet. We weten niet hoe we hierover denken, er tegenaan kijken en welke vooroordelen we hebben. Ik denk dat dit beter onderzocht kan worden. Bijvoorbeeld dit als thema binnen het team bespreken of op het Hera-café. (7) Ik weet het niet goed, omdat we hier niet vaak over praten. (8) Er zijn vooroordelen en ongenuanceerde uitspraken. (9) Eerlijk gezegd heb ik daar weinig kijk op. Ik weet niet of de front-office medewerker dit aan de telefoon te weten komt, of erop ingaat, of daarnaar vraagt. Ik kan me dit alleen voorstellen als de cliënt zelf

aangeeft dat de partner ook een man is of bij een vrouw een vrouw. Het wordt bijvoorbeeld niet apart geregistreerd. (10) Ik weet het niet, maar ik denk van niet. (12) Zou iedereen weten waar het begrip holebi- cliënten voor staat zonder het bericht op Hera-net te lezen? (13) Eigenlijk geen idee. Ook onderling is er geen communicatie over. Als ik van mezelf uit ga, denk ik dat ook anderen weinig ervaring binnen Hera met deze groep hebben en dus professionaliteit daarin missen. (14) Daarvan heb ik geen idee. Dan zou ik eerst moeten weten of en welke specifieke behandeling voor deze cliënten geldt? (15) Geen idee. Ik vind het ook moeilijk in te schatten of ik er zelf voldoende op ben toegerust omdat ik er nooit iets over heb geleerd, niet weet hoe het zit met HG in holebi-relaties. (16) We hebben weinig kennis van de achtergronden mbt huiselijk geweld patronen als het om holebi relaties gaat. (18) Mijn collega's zijn allemaal ontzettend ervaren met het werken met de doelgroep, vanuit deze ervaring ben je dan volgens mij voldoende toegerust om te werken met holebi-clieñten. (19) Daar kan ik niet over oordelen. (20) Er wordt weinig aandacht aan besteed en meestal wordt er ook gesproken over man/vrouw verhoudingen. (21) Dat wil zeggen; ik vraag het me af. Heb meegemaakt dat collega's onder elkaar moeite hadden met het praten over een lesbische relatie van een collega. Hier speelde geloof een grote rol. Betreffende medewerker kon ook naar cliënten niet uit de voeten met holebi, bleef vastzitten in haar geloof. (22) Dat hoop ik maar weet ik niet zeker. (23) Door veel te vragen en te luisteren, kun je aardig inschatten wat er nodig is. Elke cliëñtsituatie is anders en dat vraagt aanpassing. Wel zou er meer voorlichting of informatie kunnen komen over aspecten die toch anders ervaren worden door holebi's. (24) Kan ik niet over oordelen. (25) Wellicht is het helemaal niet nodig om "extra" toegerust te zijn en volstaat een gezonde open basishouding, maar aangezien ik zelf geen ervaring heb met deze doelgroep zou ik dit niet weten. (28) Ik verwacht van wel, maar zeker weten doe ik dat niet omdat het naar mijn inzien weinig voorkomt. (29) Geen idee, omdat het niet vaak voorkomt zal het wel wennen zijn. Zeker als je praat over homoseksuele mannen, omdat we op dit moment überhaupt geen mannen opvangen zal dat al een verschil zijn. (31) Seksualiteit is momenteel naar mijn idee onderbelicht, waardoor hulpverleners te weinig hierin leren. (32) Ik heb oprecht geen idee, maar ik kan me voorstellen dat gezien de frequentie waarmee iemand, die tot deze doelgroep behoort (namelijk in mijn ogen weinig) wordt opgenomen, er geen ruime ervaring is. (33) Niet dat ik weet. (34) Ik denk dat hier nog te weinig aandacht voor is bij heel veel medewerkers. Misschien kunnen de holebi-medewerkers hierover meer kennis delen.

Vraag 8 Denk jij dat Hera haar informatiemateriaal voldoende heeft afgestemd op de holebi-groep(denk aan folders, website, weblinks etc.)

Ja 3

Nee 25

Blanco 5

Totaal 33

Toelichting: (2) Er wordt nu aandacht besteed aan overgang van vrouw centraal naar systeem centraal. Daarin is de rest nog steeds bijzaak. (3) Er zou qua foldermateriaal best wat specifiek op de holebi doelgroep gericht mogen worden. (4) Ik heb het gevoel van niet. We gaan voor mijn gevoel nog te vaak uit van een man/vrouw relatie. (5) Er zit een nog groter taboe op een opname wegens huiselijk geweld bij homoseksuele mannen en vrouwen. Dit zal (veel) extra aandacht moeten krijgen denk ik wil deze doelgroep zich melden. (6) Het informatiemateriaal is vrij algemeen. Mensen die te maken hebben met machtsmisbruik is breed. Maar ik denk dat Hera nog te veel met de vrouwenopvang wordt geassocieerd. Beetje toegankelijk voor vrouwelijke cliënten, maar niet voor mannelijke cliënten. (7) Ik lees er niets over. (8) Ik kom het woord homoseksueel helemaal niet tegen, toch? (9) Vanuit het Steunpunt is er te weinig aandacht voor. In de west Veluwe Vallei benoem ik het niet specifiek, terwijl we dat wel doen over ouderen mishandeling en kindermishandeling. Ook tijdens voorlichtingen komt het nauwelijks ter sprake. Wel in de nieuwe pr-campagne van het SHG WVV hebben we een tekening laten maken specifiek over geweld tussen twee vrouwen. Ik kwam er toen achter dat ik me er zelf ook te weinig in verdiept heb en er te weinig van weet. Dus het ligt ook een mijzelf. (10) Weet niet. (11) Ik vind holebi cliënten op zich geen aparte groep maar wel door alles wat hiermee samen kan hangen(schaamte, zonder e.d.). Misschien is het goed dat Hera hier duidelijk stelling in zou nemen. (12) Het kan altijd meer. Zoiets heeft tijd nodig. Net zo als Hera nog steeds bij sommige instanties bekend staat als vrouwenopvang. (13) Wordt geen expliciete aandacht aan gegeven mbt PR. (14) Ik denk dat hier expliciet mee naar voren getreden zou kunnen worden. (15) Ik denk dat het goed is om meer te weten over HG in holebi-relaties. Qua folders of informatie op de website ben ik nooit iets tegengekomen behalve dan de aankondiging van deze enquête. (18) Volgens mij wordt er altijd gesproken van partner, dus dat kan een man of vrouw zijn. Ik denk dat het wel nog een iets extra aandacht zou mogen, zoals eerwraak extra aandacht krijgt. (19) Ik kan me voorstellen dat er in het "foldermateriaal" uitgesprokener melding wordt gemaakt van het feit dat alles wat er staat ook van toepassing is op holebi's. (20) Eigenlijk heb ik geen idee, maar ik denk van niet. (21) Hierbij kan ik me niet veel voorstellen. Moet het speciaal benoemd worden dat wij hetero/homo opnemen???? (22) Ik denk dat er meer aandacht voor mag zijn en dan bedoel ik niet een aparte folder of dergelijke maat dat het wel meer genoemd mag worden als mede mogelijke achtergrond bij geweldssituaties en als uitgangspunt voor hulp. (23) Er staat niets expliciet genoemd om welk geslacht of welke seksuele voorkeur het gaat, het zou dus ook voor holebi's kunnen gelden. (24) In principe wel omdat het neutrale begrip "partner" wordt gebruikt. Aan de andere kant wordt dit in de beeldvorming vaak vertaald naar "man" waardoor

geweld door vrouwen(zowel in hetero als in lesborelaties) vaak niet (h)erkend wordt. (25) Ik weet niet of het nodig is om de informatie af te stemmen op de holebi-groep. (26) Ik stel me de vraag of dat noodzakelijk is. (28)Er zijn algemene folders gesteld in meer algemene termen. Zo ver ik weet zijn er geen specifieke folders toegesneden op deze doelgroep. (30) Doelgerichter. (31) Ik denk eerder van niet, maar het is wel de moeite waard om dit te onderzoeken. Ik wil het meer hebben over seksualiteitsbeleving, waaronder homoseksualiteit ook benoemd wordt naast heteroseksualiteit. (33) Volgens mij niet. (34) Het zijn m.i. algemene folders waarin gesproken wordt over partners maar men er vanuit gaat dat dit mannen zijn.

Vraag 9. vind jij dat het Hera-aanbod voldoende tegemoet komt aan vragen van de holebi-doelgroep?

Ja 3

Nee 14

Blanco 15

Totaal 33

Toelichting: (2) Ik weet niet welke vragen de holebi-doelgroep heeft. (3) Aangezien ik er zeer weinig mee geconfronteerd word, zou het wellicht een signaal kunnen zijn dat het aanbod niet voldoende is. (4) Ik weet niet hoe dit in de opvang is. (5) Er is geen professionalisering geweest de laatste jaren rond dit thema. Het komt nauwelijks te sprake op de groepen. In de huidige tijd is het uit beeld geraakt. (6) Er is niet echt een aanbod. De vrouwelijke cliënten kunnen opgenomen worden en zijn ambulante te verwijzen. Voor mannelijke cliënten hebben we geen aanbod. Begeleide terugkeer zou wel kunnen. (7) In de leefgroep wordt nogal eens veroordelend gepraat over het anders zijn en wordt er gepraat over flikkers/viezeriken en dat het niet normaal/natuurlijk is. Mn de allochtone cliënten kunnen zich discriminerend uitlaten. Ook als ze iets op tv zien(zoenen) dan wordt er gegild dat ze gek zijn. (8) De link naar de doelgroep is gewoon niet daadwerkelijk gelegd. (10) Weet niet. (11) Er is niet tot nauwelijks sprake van het onderwerp seksualiteit. Daarbij moet Hera de omstandigheden creëren waardoor het veilig zou zijn voor cliënten om voor hun seksuele voorkeuren te kunnen uitkomen. (12) We hebben het over hulpverlening aan mensen. Dus wat zou er anders zijn? Maar zoals ik al noemde denk ik dat bepaalde processen toch anders verlopen dan bij een man/vrouw relatie. Hier oog voor hebben is belangrijk. (13) nee, geen professionalisering binnen Hera. (14) Mijn inziens betreft het een relationele problematiek, en dat deze nu in een homoseksuele relatie plaatsvindt is enkel een anders “setting” van de relationele problematiek. (15) Ik denk dat de motivatie en de wil er wel is bij de medewerkers, maar dat de informatie ontbreekt. (19) Ik zou zeggen van wel, maar misschien kan ik het niet goed beoordelen. (20) Ik denk dat het aanbod van Hera ook prima aansluit bij de holebi-doelgroep. Er zou nog wel eens kritisch naar gekeken moeten worden. (21) Voor zover ik weet is seksualiteit geen (terugkerend) thema op alle groepen Hera breed. Volgens mij staan de meeste medewerkers hier niet bij stil. (22) lastig te zeggen. Ik denk dat je niet iedereen als groep hoeft af te zonderen en dat er eerst meer moet worden geïnventariseerd over hun (verschillende als hetero's?) vragen en behoeftes aan hulpverlening. (23) Door het ontbreken van een opvangplek voor mannen. (24) Kan ik niet beoordelen omdat ik de vragen uit de

doelgroep niet ken. (25) Deze vraag kan ik niet beantwoorden omdat ik niet weet wat de vraag is van de holebi-doelgroep. (26) Ik weet niet of hier een specifieke vraag ligt waardoor dat noodzakelijk is. Maakt het het huiselijk geweld anders als dit onder de Holebi-doelgroep plaatsvindt. (28) Geen zicht op. (29) Geen idee. Ik denk dat alle collega's hun best zullen doen om tegemoet te komen aan de vragen van deze doelgroep, maar ik kan niet inschatten of de werkwijze daaraan tegemoet komt. (30) Onderzoek hierin is wel van toepassing. Medewerkers hier goed in betrekken. Teammanagers hierin betrekken. (31) Het aanbod moet ook gaan over seksualiteit, waaronder homoseksualiteit. (32) Geen idee, ik zou eerst moeten weten wat de verschillen zijn tussen de begeleiding van een niet holebi en een holebi om te kunnen bepalen of er voldoende specifiek aanbod is. (33) Welke vragen hebben zij dan? (anders dan hetero's)? Hebben wij dat al in beeld? (34) In ieder geval niet in de opvang.

Vraag 10. Schrijf hier je opmerkingen/aanbevelingen.

- (2) Het lijkt me goed om in ieder geval een opening te hebben voor holebi's, maar ik denk ook dat er rekening mee moet worden gehouden dat een opvang het erg lastig kan zijn voor lesbische vrouwen ook in verband met andere culturen.
- (3) De enquête is lastig in te vullen als je zelf geen ervaring hebt met deze doelgroep. Hopelijk zijn de antwoorden toch bruikbaar voor het onderzoek. Succes.
- (4) Ik weet niet of ik de term holebi's wat vind omdat dit voor mijn gevoel het hokjes principe bevestigt. Maar goed dit is natuurlijk persoonlijk maar ik kan er niet zo goed aan wennen.
- (5) Iets blijft levendig als het aangestuurd wordt, zowel naar de doelgroep toe als naar de uitvoerenden. Ik denk dat dit op alle lagen in de maatschappij gebeuren moet wil er iets veranderen. De doelgroep homoseksuele vrouwen en mannen met huiselijk geweld en opvang is onvoldoende in beeld over de hele linie.
- (6) Voor het nadenken over een hulpverleningsaanbod gaat volgens mij een traject aan vooraf. Eerst binnen de teams het onderwerp bespreken. Het is nu bijna geen onderwerp van gesprek. Hoe denken wij hierover/welke vooroordelen hebben wij etc. Wij weten ook niet goed wat er precies anders is dan bij hetero-cliënten.
- (7) Goed dat de enquête er is. Maar ik denk ook dat er een leefklimaat is op de leefgroepen waarbij cliënten die uitkomen voor hun geaardheid het bijzonder moeilijk kunnen krijgen. Ik ben ook benieuwd naar de groep pubers, gezien hun leeftijd toch al kwetsbaar, maar door wie worden zij gesteund in hun ontdekkingstocht? Wie heeft het woord holebi uitgevonden, klinkt vreselijk voor mij.
- (8) Het onderwerp zou eerst (bijvoorbeeld bij intervisie) in de teams besproken moeten worden. Ga nog vaker in op uitspraken en vooroordelen van collega's en onderken die van jezelf.
- (9) Extra aandacht voor deze doelgroep lijkt mij wel goed en zinvol. Wat ik uit de literatuur lees is dat over het algemeen aan geweld binnen deze relaties niet zo snel gedacht wordt. Terwijl het overal voorkomt, dus ook binnen deze relaties. Omdat er vaak al vooroordelen zijn over homo en lesbische relaties kan het nog moeilijk zijn voor de doelgroep om er vooruit te komen dat er sprake is van geweld. Dan is de drempel nog hoger om hulp te zoeken. Door het wel specifiek te benoemen in voorlichtingen, folders en website, laat je zien dat je er voor open staat en hoop je dat de drempel om hulp te zoeken lager wordt.

- (10) Wat meer aandacht voor deze groep zou geen overbodige luxe zijn, het is vaak nog erg hetero ingesteld.
- (11) Ik denk dat de hulpverleners zelf ook goed als rolmodel kunnen dienen; open zijn over wie je bent maakt het voor cliënten gemakkelijker om dit bij zichzelf te onderzoeken. Zover ik weet ben ik een van de weinigen die, indien van toepassing, verteld dat ik een vrouw heb en niet stil wordt als de suggestie wordt gewekt dat ik een man heb. Ik denk dat daar een stuk voorwerk ligt.
- (12) Goed dat hier aandacht voor is.
- (13) Meer scholing, aandacht etc. voor deze doelgroep. Zodat deze groep meer aangesproken wordt en deze zich welkom voelt en het gevoel heeft dat er adequate hulpverlening is binnen Hera.
- (15) Het lijkt mij best lastig als je als maatschappelijk werker binnen Hera werkt wanneer je zelf holebi bent. Er zijn zeer regelmatig cliënten die hiervoor geen begrip hebben of er weinig over weten en het daarom afkeuren. Ook zijn er veel cliënten die vragen stellen als: “ben je getrouwd”, of “heb jij een relatie”. Lijkt me ingewikkeld.
- (19) Succes!
- (21) Ik denk en verwacht dat uit deze enquête materiaal komt om bijvoorbeeld te bespreken in een themacafé. Vervolgens verder kijken hoe/wat belangrijk is in deze voor en naar onze cliënten.
- (22) Ik denk dat er ook vanuit de werknemers van Hera meer openheid/duidelijkheid mag zijn over hun geaardheid als dit ter sprake komt (een betere wereld begint bij jezelf) maar ook meer openheid en duidelijkheid –vanaf de opname- dat iedereen ongeacht achtergrond (dus ook holebi’s) verblijven in Hera en welkom zijn.
- (23) Meer informatie over specifieke aspecten van hulpverlening aan holebi’s om meer achtergrondkennis te hebben. Ook om het onderwerp meer op de voorgrond te laten zijn. Nu wordt er weinig naar gevraagd.
- (25) Ik vind de enquête lastig in te vullen, aangezien ik geen ervaring heb met de holebi-groep. Dit is misschien al een teken op zich. Ik weet ook niet of huiselijk geweld gemiddeld even vaak, vaker of minder voorkomt bij deze doelgroep. Ik ben hier wel benieuwd naar, evenals naar de ervaringen van collega’s die wel bekend zijn met deze doelgroep. Is het anders, loop je ergens tegenaan en zo ja, waar dan tegenaan? Verder denk ik dat holebi’s niet de enige doelgroep is waar veel onwetendheid over is. Dit zie ik bijvoorbeeld ook terug in het werken met allochtonen en onderwerpen als vrouwenbesnijdenis, loverboyproblematiek en eengerelateerd geweld. Wellicht is het interessant om eens een themacafé te organiseren met huiselijk geweld onder holebi’s als thema? In ieder geval om mee te beginnen.
- (26) Ik zie holebi’s niet als een speciale groep binnen de opvang. En vraag me af of dat noodzakelijk is. Wel moet de vraag gesteld worden waarom er weinig holebi’s binnen de opvang zijn. Zijn er cijfers van huiselijk geweld bekend onder deze doelgroep? Zo ja, dan moet er gekeken worden of de drempel naar de opvang te hoog is. Ik denk binnen de opvang dat de begeleiding geen probleem geeft, zeker als je kijkt naar het hoge percentage holebi’s dat bij Hera werkt. Verder kan ik maar moeilijk wennen aan het woord holebi’s. Het klinkt als een volkje wat vroeger ooit geleefd heeft maar bijna uitgestorven is. Voor mij geldt vooral dat ik werk met mensen die uit een gewelddadige relatie/machtsmisbruikssituatie komen. Ik denk dat klachten en hulpvraag en daardoor het aanbod niet erg verschillen per doelgroep.

- (27) In het foldermateriaal het aanbod expliciet benoemen dat het geldt voor mannen, vrouwen met een niet westerse achtergrond, maar ook voor homo's en lesbische paren. Vanuit Hera voorlichting geven bij COC of soortgelijke instellingen. Folders leggen zij kroegen en uitgaansgelegenheden die speciaal voor homoseksuelen worden georganiseerd.
- (28) wellicht is het een idee om eens na te gaan hoeveel personen van deze doelgroep een beroep doen op Hera. Wanneer die inderdaad binnen Hera opgenomen zijn of op een andere manier het aanbod van Hera nodig hebben kan er mogelijk een interview gedaan worden met hen om te kijken of zij zaken binnen het aanbod gemist hebben. Maak bijvoorbeeld een enquête voor deze doelgroep, of plaats die op de website, zodat ook anderen die geen gebruik maken van het aanbod aan kunnen geven wat de reden is dat er geen gebruik wordt gemaakt van het aanbod.
- (29) Ik vond de enquête lastig in te vullen voor mensen die nog niet gewerkt hebben met holebi cliënten. Ik heb bij de meest vragen vanuit mijn gevoel en inlevingsvermogen geantwoord.
- (30) Het hebben over seksualiteit met cliënten is sowieso een gemiste kans tot nu toe binnen Hera omdat dit niet of weinig wordt gedaan. Het hebben over elkaars gewoontes; milieu, culturen etc. is nog steeds niet vanzelfsprekend binnen de begeleiding in Hera. Vaardigheden ontwikkelen die onze medewerkers voorzien van zorgvuldige begeleiding aan holebi's. Gespreksvaardigheden, seksespecifieke intakes. Medewerkers zouden het met elkaar moeten hebben over eigen aannames, normen en waarden. Het begint uiteindelijk bij onszelf.
- (31) Met elkaar als hulpverleners afspreken, dat seksuele beleving een onderdeel is van de hulpverlening. De kracht van nu zou zijn dat homoseksualiteit een vast onderdeel is, als je het over seksualiteit hebt. Als een gewoon onderdeel van ons leven. Zoals veel hulpverleners dit ook beleven. Seksualiteitsgroepen weer opstarten in vernieuwde hedendaagse vorm. Passend op onze multiculturele cliëntengroep.
- (32) Eerst onderzoeken wat er wezenlijk anders is in het geweld in homorelaties t.o.v. heterorelaties en consequenties voor de manier van begeleiden. Informatie inwinnen bij organisaties die specifieke kennis hebben van deze doelgroep. De term holebi komt bij mij op een of andere manier niet prettig over. Noem het liever homoseksuelen, lesbiennes en biseksuelen.
- (34) M.i een onderbelichte doelgroep waarover we meer te weten moeten komen en zodoende meer aandacht aan kunnen schenken. Maar dit is waarschijnlijk ook zo voor mannen- en ouder mishandeling.